

Manuál certifikátora

Nástroj k praktické realizaci procesu certifikace dle
Certifikačního řádu a metodiky místního šetření v souladu
se Standardy odborné způsobilosti poskytovatelů programů
školské primární prevence rizikového chování

Veronika Pavlas Martanová
Leona Běhounková
Vladimír Sklenář
Helena Pacnerová

MANUÁL CERTIFIKÁTORA

NÁSTROJ K PRAKTICKÉ REALIZACI PROCESU
CERTIFIKACE DLE CERTIFIKAČNÍHO ŘÁDU A METODIKY
MÍSTNÍHO ŠETŘENÍ V SOULADU SE STANDARDY
ODBORNÉ ZPŮSOBILOSTI POSKYTOVATELŮ PROGRAMŮ
ŠKOLSKÉ PRIMÁRNÍ PREVENCE RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ

Univerzita Karlova
1. lékařská fakulta v Praze
a Všeobecná fakultní nemocnice v Praze
Klinika adiktologie

MANUÁL CERTIFIKÁTORA

NÁSTROJ K PRAKTICKÉ REALIZACI PROCESU
CERTIFIKACE DLE CERTIFIKAČNÍHO ŘÁDU A METODIKY
MÍSTNÍHO ŠETŘENÍ V SOULADU SE STANDARDY
ODBORNÉ ZPŮSOBILOSTI POSKYTOVATELŮ PROGRAMŮ
ŠKOLSKÉ PRIMÁRNÍ PREVENCE RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ

Autorský kolektiv

Veronika Pavlas Martanová

Leona Běhounková

Vladimír Sklenář

Helena Pacnerová

MANUÁL CERTIFIKÁTORA. NÁSTROJ K PRAKTICKÉ REALIZACI PROCESU CERTIFIKACE DLE CERTIFIKAČNÍHO ŘÁDU A METODIKY MÍSTNÍHO ŠETŘENÍ V SOULADU SE STANDARDY ODBORNÉ ZPŮSOBILOSTI POSKYTOVATELŮ PROGRAMŮ ŠKOLSKÉ PRIMÁRNÍ PREVENCE RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ

Autorský kolektiv: Veronika Pavlas Martanová, Leona Běhounková, Vladimír Sklenář, Helena Pacnerová

Vydala Klinika adiktologie 1. lékařská fakulta Univerzity Karlovy v Praze a Všeobecná fakultní nemocnice v Praze, Apolinářská 4, Praha 2, ve vydavatelství TOGGA, spol. s r. o., Volutová 2524, Praha 5.

© Univerzita Karlova v Praze, 1. lékařská fakulta, Klinika adiktologie 1. LF a VFN v Praze, 2012
© TOGGA, 2012

Jazyková korektura: Vendula Kadlečková

Koncept obálky: Hana Valihorová

Obálka, typografie a sazba z písma Baskerville a John Sans: Dušan Neumahr

Tisk: Tiskárna Protisk, s. r. o., České Budějovice

Vydání první, Praha 2012

ISBN 978-80-87258-92-7

Všechna práva vyhrazena. Tato kniha ani její části nesmějí být žádným způsobem reprodukovány, ukládány či rozšiřovány bez písemného souhlasu vydavatele.

Obsah

<i>Úvod k Manuálu certifikátora</i>	9
Certifikace	11
Certifikační agentura	13
Organizační struktura certifikační agentury	14
Žádost a objednávka certifikačního řízení	15
Základní informace o úkolech certifikační agentury	16
I. Příprava místního šetření	16
II. Úkoly vedoucího a členů certifikačního týmu	17
III. Průběh a součásti místního šetření	19
IV. Závěrečné zhodnocení místního šetření	22
Protokol o místním šetření	22
Závěrečná zpráva o místním šetření	23
Podávání stížností	24
Podmínky pro činnost certifikátora	24
Zabezpečení dopravy na místo šetření a ubytování	25
Technické a administrativní pomůcky pro místní šetření	26
PŘÍLOHOVÁ ČÁST	
<i>Seznam příloh</i>	27
<i>Protokol o místním šetření</i>	29
<i>Závěrečná zpráva o místním šetření</i>	35
<i>Časový průběh šetření na místě</i>	42
<i>Žádost o souhlas s nahlédnutím do osobní dokumentace</i>	43
<i>Ne/souhlas s nahlédnutím do osobní dokumentace</i>	44
<i>Žádost o souhlas uživatele programu s uskutečněním rozhovoru</i>	45
<i>Ne/souhlas uživatele programu s uskutečněním rozhovoru</i>	46

<i>Souhlas s účastí certifikátora na právě realizovaném programu PP RCH</i>	47
<i>Ne/souhlas pracovníka zařízení s uskutečněním rozhovoru</i>	48
<i>Druhy programů školské primární prevence – tzv. číselník programů PP</i>	49
<i>Dotazník pro zájemce o program školské primární prevence rizikového chování</i>	53
<i>Žádost a závazná objednávka certifikačního řízení</i>	58
<i>Pravidla pro místní šetření</i>	60
<i>Hospitace v programu specifické školské primární prevence</i>	62
<i>Hodnocení programu s ohledem na dodržování standardů</i>	63
<i>Etický kodex certifikátorů kvality programů primární prevence</i>	66
<i>Prohlášení certifikátora</i>	69
<i>Čestné prohlášení člena certifikačního týmu o nestrannosti, nepodjatosti a mlčenlivosti</i>	70
<i>Seznam základní literatury a dokumentů</i>	71

Publikace vznikla a byla vydána pod odbornou záštitou a koordinací:

Kliniky adiktologie 1. LF UK v Praze a VFN v Praze

Klinika adiktologie

Díky finanční podpoře:

projektu Tvorba systému modulárního vzdělávání v oblasti prevence sociálně patologických jevů
pro pedagogické a poradenské pracovníky škol a školských zařízení na celostátní úrovni
CZ.1.07/1.3.00/08.0205 ESF OP VK

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky
a je spolufinancován z institucionální podpory na rozvoj výzkumné organizace, PRVOUK-P03/LF1/9.

Úvod k Manuálu certifikátora

Původní *Manuál certifikátora pro místní šetření* zpracoval tým Agentury pro certifikace při Institutu pedagogicko-psychologického poradenství v Praze v roce 2006 a následně byl do roku 2012 několikrát revidován. V době působení Agentury pro certifikace jako certifikační agentury pověřené MŠMT (2006–2011) byl tento manuál součástí závazného souboru dokumentů, podle nichž se proces certifikací a činnost Agentury pro certifikace řídil.

Aktuální inovovaná verze a revize Manuálu certifikátora byla vytvořena v rámci projektu VYNSPI – projekt CZ.1.07/1.3.00/08.0205 ESF OP VK, jehož hlavním řešitelem je Klinika adiktologie 1. LF UK a VFN v Praze a partnerem projektu byl Institut pedagogicko-psychologického poradenství ČR, který byl později restrukturalizován pod Národní ústav vzdělávání. Manuál certifikátora může v této podobě sloužit jakékoli certifikační agentuře, která bude MŠMT pověřena výkonem činností specifikovaných v Certifikačním řádu a v Metodice místního šetření.

Manuál certifikátora je praktickým nástrojem navazujícím na Certifikační řád a Metodiku místního šetření, podle nichž postupuje Certifikační agentura při realizaci místních šetření v zařízeních, které o certifikaci žádají. Manuál se zabývá konkrétní náplní práce certifikátorů v jednotlivých fázích certifikačního procesu a řeší též technické aspekty jejich práce. V přílohové části lze nalézt celou řadu formulářů používaných v certifikačním procesu a při místním šetření, etický kodex certifikátora, žádost a závaznou objednávku certifikačního šetření, záznamový arch hospitace v programu specifické školské primární prevence a další.

Užité zkratky:

CA – Certifikační agentura

CT – Certifikační tým

PP RCH – primární prevence rizikového chování

RVKPP – Rada vlády pro koordinaci protidrogové politiky

MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Certifikace

Certifikace odborné způsobilosti poskytovatelů programů školské primární prevence rizikového chování je posouzení a formální uznání, že program odpovídá stanoveným kritériím kvality (obecným i speciálním standardům kvality) a komplexnosti. Jde tedy o proces posouzení služby podle kritérií stanovených schválenými Standardy¹ a udělení či neudělení certifikátu o jejich naplnění.

V procesu certifikace mohou žádat všechny organizace (státní i nestátní) o udělení certifikace svých programů. Speciálně vyškolení certifikátoři provedou na základě jejich žádosti místní šetření u poskytovatele služby. Udělená certifikace bude respektována jako garance kvality programu a bude ovlivňovat směřování státních finančních dotací.

Proces certifikace se řídí schváleným Certifikačním řádem a Metodikou místního šetření. **Manuál certifikátora je nástrojem k praktické realizaci procesu certifikace dle Certifikačního řádu a Metodiky místního šetření.**

Certifikační proces v školské primární prevenci je realizován prostřednictvím certifikačního řízení. **Certifikační řízení** je zahájeno podáním žádosti a závazné objednávky žadatelem, dále zahrnuje místní šetření, rozhodování Výboru pro udělování certifikací až po udělení či neudělení certifikátu ministrem školství, mládeže a tělovýchovy.

Místní šetření konkrétně pak zahrnuje především práci certifikátorů (studium dokumentace před šetřením na místě, místní šetření v užším slova smyslu, tvorbu Protokolu z místního šetření a Závěrečné zprávy) a je podrobně charakterizováno v Certifikačním řádu i v Metodice místního šetření.

V rámci certifikačního procesu školské primární prevence se **certifikuje odborná způsobilost poskytovatele preventivního programu a jeho konkrétní program** primární prevence realizovaný ve školském prostředí. Je možné certifikovat organizačně a personálně oddělený, samostatně hodnotitelný program s konkrétním názvem, který je možné zařadit k jednomu z daných typů programu: všeobecné, selektivní a indikované primární prevence. U programu by mělo být uvedeno, prevenci jakých typů rizikového chování zahrnuje – k to-

1 Pavlas Martanová, V. (ed.) (2012). Standardy odborné způsobilosti poskytovatelů programů školské primární prevence rizikového chování. Praha: Univerzita Karlova v Praze & Togga – Dále jen „Standardy“.

muto vyznačení slouží číselník programů, který je součástí Standardů a žadatel jej zasílá vyplněný spolu se žádostí o certifikaci. Tentýž číselník je po odsouhlasení certifikátory přílohou uděleného certifikátu. Je možné, aby program v rámci komplexnosti zahrnoval prevenci více typů rizikového chování.

Certifikační agentura

Certifikační agentura je servisní organizace, která je ustanovena MŠMT a na základě smlouvy s MŠMT zajišťuje a organizuje místní šetření u poskytovatelů programů školské PP RCH a připravuje podklady pro rozhodování Výboru pro udělování certifikací (dále jen Výbor).

Certifikační agentura zejména:

- ◆ přijímá žádosti o certifikaci odborné způsobilosti od poskytovatele programu
- ◆ vyhláší certifikační řízení na základě žádosti organizace realizující program
- ◆ informuje žadatele o certifikaci o zahájení certifikačního řízení
- ◆ jmenuje vedoucího a členy místních certifikačních týmů
- ◆ zajišťuje administrativní a organizační chod místních šetření
- ◆ zpracovává výsledky místních šetření a předkládá je ve stanovených termínech k rozhodnutí Výboru
- ◆ z pověření MŠMT zajišťuje odbornost skupiny certifikátorů, jejich vzdělávání (základní i rozšiřující), supervizi a další odborný růst (finanční podmínky této činnosti jsou mezi MŠMT a Certifikační agenturou smluvně ošetřeny)
- ◆ kontroluje práci certifikátorů a může realizovat inspekci na místním šetření
- ◆ dává podklady pro Rejstřík certifikovaných zařízení a Rejstřík certifikátorů PP RCH, který vede a zveřejňuje na svých webových stránkách MŠMT
- ◆ informuje periodicky RVKPP, další zainteresované resorty, v jejichž gesci je primární prevence rizikového chování, a donory programů školské primární prevence o udělení certifikátu poskytovatelům programů školské PP RCH.
- ◆ podílí se na úpravách základních certifikačních dokumentů a materiálů.

Certifikační agentura má formou vnitřních směrnic ošetřené minimálně tyto události:

- pravidla pro shromažďování a zabezpečení osobních údajů
- postup pro sběr, hodnocení a předávání statistických údajů
- hodnocení a odměňování pracovníků
- práce s médii
- spolupráce s pracovníky škol a školských zařízení a s jinými organizacemi
- právo na vnější supervizi certifikátorů/supervizní kontrakt
- právní odpovědnost pracovníků
- práce se stážisty
- řešení stížností a disciplinární opatření
- přístup k dokumentaci
- evaluace certifikačního procesu
- vedení a uchovávání dokumentace od žadatelů.

Organizační struktura Certifikační agentury

Vedoucí agentury

- ◆ zodpovídá za chod Certifikační agentury a zprostředkovává komunikaci s Výborem pro udělování certifikací a příslušným odborem na MŠMT, který má v gesci oblast certifikace programů PP RCH (Odbor 27 – Odbor speciálního vzdělávání, prevence a institucionální výchovy MŠMT, Úsek 27/2 – Úsek prevence)
- ◆ řeší vážnější problémy a stížnosti, které se mohou vyskytnout v průběhu procesu certifikace a při místních šetřeních
- ◆ oficiálně jmenuje certifikační tým

Odborný garant

- ◆ garantuje chod Certifikační agentury po odborné stránce
- ◆ orientuje se v problematice PP RCH a má v ní odpovídající praxi, splňuje nároky 4. stupně v rámci Čtyřúrovňového modelu kvalifikačních stupňů pro pracovníky v primární prevenci rizikového chování ve školství¹

1 Charvát, M., Jurystová, L., Miovský, M. (2012) Čtyřúrovňový model kvalifikačních stupňů pro pracovníky v primární prevenci rizikového chování ve školství. Praha: Univerzita Karlova v Praze & Togga.

- ◆ podílí se na sestavování certifikačního týmu
- ◆ zajišťuje administrativní a organizační chod místních šetření
- ◆ lze se na něj obracet s dotazy, připomínkami, nejasnostmi či případnými drobnějšími stížnostmi na průběh místního šetření
- ◆ odborně sestavuje a zajišťuje vzdělávání certifikátorů

Organizační pracovnice

- ◆ přijímá žádosti o certifikaci odborné způsobilosti od poskytovatele programu
- ◆ podílí se na sestavování certifikačního týmu
- ◆ zajišťuje administrativní a organizační chod místních šetření
- ◆ lze se na ni obracet s dotazy, připomínkami, nejasnostmi či případnými drobnějšími stížnostmi na průběh místního šetření

Každému žadateli je přidělen organizační pracovník či pracovnice.

Žádost a objednávka certifikačního řízení

Žádost o zahájení certifikačního řízení a provedení místního šetření zasílá Certifikační agentuře statutární zástupce žadatele, který si před podáním žádosti prostuduje Certifikační řád, Metodiku místního šetření a Standardy odborné způsobilosti poskytovatelů programů školské primární prevence rizikového chování. Žadatel zároveň přikládá požadovanou dokumentaci, za jejíž úplnost a aktuálnost zodpovídá. Spolu se žádostí zasílá žadatel závaznou objednávku, ve které se zavazuje k zaplacení 100% nákladů na místní šetření. (O tuto částku může zařízení zažádat a soutěžit v rámci dotačního řízení MŠMT či jiných resortů.)

Žádost, objednávku i dokumentaci zašle žadatel:

- Originály v listinné formě na adresu Certifikační agentury.
- Elektronicky na e-mail Certifikační agentury.

Seznam dokumentů předem požadované dokumentace:

- Žádost a objednávka certifikačního řízení
- Koncepce poskytovaného programu
- Operační manuál
- Vnitřní předpisy zařízení

- Organizační a provozní řád zařízení
- Plán práce nebo projekt, podle kterého organizace pracuje
- Manuál programu (zaslání předem v elektronické a písemné podobě je dobrovolné, na místě však musí být certifikátorům dostupný k nahlédnutí)
- Vyplněný číselník programu školské primární prevence rizikového chování (viz přílohová část Standardů).

Základní informace o úkolech Certifikační agentury

I. Příprava místního šetření

1. Řízení je zahájeno dnem, kdy Certifikační agentura obdrží žádost o provedení šetření. O certifikaci může žádat poskytovatel programu primární prevence, který má přesně vymezenou cílovou skupinu a poskytuje některý z programů, které jsou vymezeny ve Speciální části standardů:

- Programy specifické školské všeobecné primární prevence rizikového chování
- Programy specifické školské selektivní primární prevence rizikového chování
- Programy specifické školské indikované primární prevence rizikového chování.

Žádost je podávána pro každý program jednotlivě.

2. Na základě došlých žádostí sestavuje Certifikační agentura harmonogram místních šetření, zajišťuje jejich personální zabezpečení, jmenuje vedoucího a členy certifikačního týmu (s ohledem na časové možnosti a možné střety zájmu jednotlivců) a vyrozumí žadatele o termínu provedení šetření. Certifikátor se stane účastníkem certifikačního řízení v okamžiku, kdy souhlasí se svou účastí v konkrétním místním šetření. Termín certifikace se volí s ohledem na možnost návštěvy certifikátora na realizovaném preventivním programu.

3. Certifikační agentura prověří žádost a kompletnost přiložené dokumentace (ve spolupráci s certifikátory a hlavně ve spolupráci s navrženým vedoucím certifikačního týmu), která obsahuje zejména organizačně právní a odborné dokumenty nezbytné pro přípravu členů místního certifikačního týmu (viz seznam dokumentů). V případě potřeby si vyžádá další písemné materiály a dokumentaci. V případě nutnosti má Certifikační agentura právo vyžádat

si nezávislý posudek na konkrétní program od odborníka, který se na danou problematiku specializuje. Do 30 dnů od obdržení všech potřebných dokumentů podá žadateli zprávu o termínu místního šetření a složení certifikačního týmu. Termín certifikace se volí po dohodě s žadatelem s ohledem na možnost návštěvy certifikátora na realizovaném preventivním programu.

4. Certifikátor podepíše *Prohlášení certifikátora* a formulář *Čestné prohlášení o mlčenlivosti, nestrannosti a nepodjatosti* platné na celé období certifikací. Před započítím prvního místního šetření podepíše certifikátor patričný typ pracovní smlouvy (dohoda o provedení práce).

5. Nejpozději 5 pracovních dnů před termínem šetření vystaví pracovník Certifikační agentury *Pověření k vykonání místního šetření pro stanovený certifikační tým* a zašle jej vedoucímu certifikačního týmu.

6. Certifikační agentura v pravidelných měsíčních intervalech aktualizuje harmonogram plánovaných certifikačních šetření a informuje žadatele o certifikaci o termínu jednotlivých místních šetření a o složení certifikačních týmů v pořadí, v jakém budou žádosti o certifikace doručovány.

II. Úkoly vedoucího a členů certifikačního týmu

1. Certifikační tým je tříčlenný a je složen z odborníků v oblasti školské primární prevence, kteří úspěšně absolvovali kurz vzdělávání certifikátorů pro hodnocení odborné způsobilosti poskytovatelů programů primární prevence. Jednalo se kurz vzdělávání certifikátorů pro hodnocení odborné způsobilosti poskytovatelů programů primární prevence užívání návykových látek a později o jeho rozšíření na celou oblast primární prevence rizikového chování.

2. Členové certifikačního týmu jsou vybíráni Certifikační agenturou z rejstříku certifikátorů s ohledem na nepředpojatost a zabránění možného střetu zájmů s certifikovaným zařízením. Certifikátor musí pocházet z jiného kraje, než je certifikované zařízení, nesmí být s žadatelem v žádném pracovněprávním ani osobním vztahu (v posledních 5 letech v zařízení ani pro něj nepracoval – kromě realizace místního šetření, neřešil s ním žádnou konfliktní situaci, nebyl s ním v osobním či konkurenčním vztahu). Žadatel obdrží jména členů certifikačního týmu předem, společně s oznámením termínu místního šetření. Žadatel může uplatnit u Certifikační agentury námitku ke složení či k jednotlivým členům certifikačního týmu, a to do 5 dnů od doručení zprávy o termínu místního šetření a složení certifikačního týmu. Tato námitka musí být odůvodněná.

3. Certifikátoři jsou odborníci, splňující nároky 4. expertní úrovně čtyřúrovňového systému vzdělávání v prevenci. Je to odborník, který vykonává ve své hlavní profesi zejména činnosti koordinační, metodické, poradenské, vzdělávací a supervizní. Je schopen koordinovat systém primární prevence a spolupráci klíčových aktérů v rámci větších celků, jako jsou obce, regiony či kraje. Metodicky umí vést ostatní preventivní pracovníky v mezích jeho působnosti. Monitoruje výskyt rizikového chování v daném území, je schopen evaluovat probíhající programy, spoluvytváří a inovuje metodiky nových preventivních programů, podílí se na jejich implementaci atp. Často organizuje systém vzdělávání preventivních pracovníků, kde působí jako lektor anebo garant. Svolává a vede intervizní skupiny preventivních pracovníků. Je schopen provádět krizovou intervenci či jiné obtížnější intervenční zásahy, které si školy nedokážou sami vyřešit. Působí jako autorizovaná osoba při kvalifikačních zkouškách pracovníků v primární prevenci. Publikuje odborná sdělení na odborných akcích a věnuje se rozvoji PP RCH. (Podrobněji viz přílohová část Standardů.)

Z hlediska kvalifikačního a hodnotícího standardu naplňuje tyto požadavky:

- ◆ Minimálně ukončené vysokoškolské vzdělání zaměřené na práci s lidmi, tj. v oborech pedagogika, psychologie, adiktologie, sociální práce atp.
- ◆ Pracovník na 4. úrovni musí splňovat všechny nároky 1., 2. a 3. úrovně.
- ◆ Dále je požadováno absolvování kurzu či výcviku se sebezkušenostní komponentou (kumulativně za všechny úrovně musí mít alespoň 96 hodin kurzů věnovaných čistě sebezkušenosti; možno počítat jednotlivé kurzy).
- ◆ Dále musí mít alespoň 5 let praxe v primární prevenci ve školství nebo organizování primárně preventivních aktivit s cílovými skupinami dětí a mládeže či vzdělávání dospělých v oblasti PP RCH.

4. Vedoucí certifikačního týmu je vybírán a stanoven Certifikační agenturou z těch certifikátorů, kteří disponují dostatečnou zkušeností v provádění certifikací a odborností a v této roli se v minulosti osvědčili.

5. Certifikační tým s dostatečným časovým předstihem (min 10 dní před vlastním místním šetřením) obdrží potřebnou dokumentaci přiloženou k žádosti o certifikační řízení a před místním šetřením se s ní seznámí.

6. Vedoucí certifikačního týmu dohodne s kontaktním pracovníkem organizace „Předběžný časový průběh místního šetření“ a seznámí s ním ostatní členy týmu nejpozději 5 dnů před začátkem místního šetření (viz příloha) a zašle jej také v elektronické podobě Certifikační agentuře.

7. Vedoucí certifikačního týmu koordinuje přípravu místního šetření, sladění týmu a výměnu informací mezi členy, např. podporuje vyjasnění a sjednocení stanovisek členů týmu pomocí e-mailu, telefonu apod.

8. Vedoucí certifikačního týmu informuje pracovníka Certifikační agentury o způsobu dopravy certifikačního týmu na místní šetření a o případném ubytování členů certifikačního týmu nejpozději 7 kalendářních dnů před začátkem místního šetření. Ubytování si zajišťují sami členové certifikačního týmu po předchozí dohodě s pracovníkem Certifikační agentury.

9. K dispozici na místě v den místního šetření je pak:

- Vyplněný dotazník od dvou zájemců o program PP RCH v zalepené obálce
- Souhlasy (viz přílohy) podle konkrétních požadavků místního šetření.

10. V případě mimořádných událostí (např. neúčast člena týmu na místním šetření, porušení pravidel certifikace členy týmu či žadatelem, nedodržování etického kodexu certifikátorem, konfliktní nebo krizová situace apod.) informuje Certifikační agenturu a navrhuje řešení.

11. Vedoucí certifikačního týmu se na požádání předsedy Výboru pro udělování certifikací účastní jednání tohoto Výboru a/nebo sám může o účast na jednání Výboru požádat předsedu Výboru.

III. Průběh a součásti místního šetření

Místní šetření má tyto části:

1) Studium dokumentace předložené žadatelem (před návštěvou pracoviště)

Certifikační tým obdrží potřebnou dokumentaci přiloženou k žádosti o certifikační řízení s dostatečným předstihem (min. 10 dnů) a před návštěvou na pracovišti se s ní seznámí. Jedná se zejména o koncepci poskytovaného programu, operační manuál, vnitřní předpisy, organizační a provozní řád a zařízením vyplněný číselník programu PP. Za úplnost dokumentace odpovídá žadatel.

Certifikační tým se prostřednictvím svého vedoucího vyjádří předem, zda považuje zasloupanou dokumentaci za kompletní a dostačující. Pokud dokumentace nevyhovuje kritériím daným Standardy či je nekompletní, může Certifikační agentura proces certifikace dočasně pozastavit a žádat nápravu. Také z podnětu certifikátorů má Certifikační agentura právo vyžádat si nezávislý posudek na konkrétní program od odborníka, který se na danou problematiku specializuje.

Vedoucí certifikačního týmu již v této fázi rozděluje práci mezi jednotlivé certifikátory (například předběžné hodnocení kompletnosti jednotlivých částí dokumentace či předběžné hodnocení jednotlivých standardů dle dokumentace, ve kterém bude konkrétní certifikátor pokračovat při samotném místním šetření).

2) Návštěva na pracovišti a časový průběh místního šetření

V souladu se zásadami psychohygieny může místní šetření trvat maximálně od 8.00 do 20.00 hodin. Vyžádá-li si to situace a bude nutné tento časový limit překročit, musí si vedoucí certifikačního týmu vyžádat od statutárního zástupce písemný souhlas s prodloužením doby místního šetření. Písemný souhlas předá vedoucí certifikačního týmu pracovníkům Certifikační agentury spolu se Závěrečnou zprávou. Pokud statutární zástupce nebude s prodloužením doby místního šetření souhlasit, je nutné práci přerušit a pokračovat druhý den.

- ◆ Tato součást místního šetření probíhá přímo v zařízení, jehož programu/ů se certifikace týká. Návštěva trvá zpravidla 1 den. Řídí se Certifikačním řádem a Metodikou místního šetření.
- ◆ Návštěva na pracovišti se zaměřuje na hodnocení, zda žadatel naplňuje schválené Standardy odborné způsobilosti (jejich obecnou i speciální část – dle typu poskytovaného programu). Nelze ji zaměňovat například za kontrolu z Finančního úřadu či za hygienickou kontrolu.
- ◆ Při místním šetření je osobně přítomen statutární zástupce organizace. Pokud nemůže být ze závažných a prokazatelných důvodů přítomen, pověří jinou osobu, aby jej zastupovala. Pověřovací dokument je notářsky ověřen a je na místě v den šetření.
- ◆ Členové certifikačního týmu činí společně pouze ty úkony, jejichž povaha to vyžaduje (zpravidla se jedná o úvodní seznámení s poskytovaným programem a závěrečné hodnocení programu). Ostatní činnosti si mezi sebou rozdělují, aby certifikační tým pracoval co nejefektivněji. Dílčí poznatky spolu certifikátoři diskutují v závěru místního šetření, aby certifikační tým dospěl k jednotnému výsledku.
- ◆ **Doporučujeme certifikátorům nepřijímat od organizace, ve které probíhá místní šetření, dary, finance, občerstvení, či jakékoli jiné pozornosti, které by jej mohly jakýmkoliv způsobem zavazovat vůči organizaci žádající o certifikaci.**

V průběhu šetření na místě mohou členové certifikačního týmu:

- a) klást dotazy vedoucímu, zaměstnancům a dalším spolupracujícím osobám žadatele (např. dobrovolníkům, stážistům apod.)
- b) klást dotazy uživatelům programu,

- c) seznamovat se s dalšími podkladovými materiály a dokumentací (při zachování důvěrnosti osobních údajů o klientech)
- d) žádat písemná vyjádření od žadatele (týká se zejména těch položek Standardů, kde je ve sloupci „Zdroje“ uvedeno označení „RV“, rozhovor s vedoucím)
- e) seznamovat se s vyplněným Dotazníkem pro zájemce o program primární prevence rizikového chování (žadatel zajistí, aby v den místního šetření byly certifikátorům k dispozici vyplněné dotazníky od dvou zájemců o program – nejčastěji školských zařízení v zapečetěných obálkách)
- f) provádět vlastní pozorování
- g) členové certifikačních týmů se mohou se souhlasem žadatele a zájemce o program, který je předmětem certifikace, zúčastnit tohoto programu jako pozorovatelé
- h) V případě nutnosti či nesrovnalostí má Certifikační agentura právo vyžádat si nezávislý posudek na konkrétní program od odborníka, který se na danou problematiku specializuje.

Rozhovory:

- ◆ Rozhovor s vedoucím programu je strukturován podle jednotlivých položek Standardů. Týká se zejména těch položek Standardů, kde je ve sloupci „Zdroje“ uvedeno označení „RV“, rozhovor s vedoucím, vedoucí však může být žádán o objasnění jakékoliv jiné položky.
- ◆ Rozhovor s dalším členem personálu (vybere vedoucí pracoviště) se týká zejména těch položek Standardů, kde je ve sloupci „Zdroje“ uvedeno označení „RZ“, rozhovor se zaměstnancem. Zaměřuje se především na personální charakteristiky: role a podmínky pro její výkon, způsob přijetí a zácvičku, možnosti vzdělávání a supervize, znalost povinností, etického kodexu a práv klienta atd. Rozhovor dále může objasnit srozumitelnost provozu a zásad poskytovaného odborného programu pro členy týmu.
- ◆ Rozhovory musí být vedeny korektním způsobem. Členové certifikačního týmu jsou povinni chovat se tak, aby nezneužívali svého postavení a nediskreditovali proces certifikace.

i) Je nezbytné, aby se jeden certifikátor v rámci místního šetření zúčastnil přímo realizovaného programu primární prevence. Certifikační agentura určuje termíny místních šetření tak, aby jeden z certifikátorů měl možnost vidět praktickou realizaci programu primární prevence. Pro posuzování programu jsou stanovena kritéria vycházející ze Standardů a posouzení programu je ne-

dílnou součástí místního šetření. Certifikátor postupuje dle hospitačního listu (v příloze).

j) Návštěva programu může být alternována kvalitní digitální videonahrávkou programu. V tomto případě musí být zaslána tato nahrávka v elektronické podobě předem, spolu s kompletní dokumentací programu. (K zajištění tohoto záznamu je zapotřebí souhlas zákonných zástupců dětí – tento souhlas je k dispozici na místě šetření.²⁾

IV. Závěrečné zhodnocení místního šetření – Protokol a Závěrečná zpráva o místním šetření

A. Protokol o místním šetření

1) V závěru místního šetření provede certifikační tým podrobné závěrečné zhodnocení poskytovaného programu, přidělí body jednotlivým položkám Standardů podle bodovacího schématu a vyhotoví Protokol o místním šetření. Ten musí obsahovat stručné hodnocení programu, závěry certifikačního týmu včetně návrhu o udělení či neudělení certifikace a seznam případných zjištěných nedostatků (nenaplnění standardů). Součástí Protokolu je certifikátory posouzený číselník programů, kde svým podpisem stvrzují, že typ programu a jeho náplň se shoduje s tím, co prezentoval žadatel. V případě změn je zaznačí a seznámí s nimi statutárního zástupce žadatele. Vyplněný číselník bude sloužit jako příloha uděleného certifikátu.

2) Závěry Protokolu projedná vedoucí certifikačního týmu se statutárním zástupcem žadatele, který se může k jednotlivým bodům do Protokolu na místě písemně vyjádřit. Protokol je následně potvrzen podpisy zástupců obou stran. Vedoucí certifikačního týmu při jednání se statutárním zástupcem zdůrazní, že se jedná pouze o návrh na udělení či neudělení certifikace, který bude muset být ještě schválen Výborem.

Vedoucí certifikačního týmu upozorní statutárního zástupce na možnost podat písemné odvolání ve lhůtě do 15 pracovních dnů na adresu Výboru pro udělování certifikací PP RCH. Svůj nesouhlas s výsledkem místního šetření však musí statutární zástupce písemně vyjádřit již na místě v rámci Protokolu o místním šetření (viz příloha).

2 Souhlas by měl být přibližně v následujícím znění: „Zákonný zástupce dítěte dává, v souladu s §12 občanského zákoníku, v platném znění, souhlas s pořízením a užitím podobizny dítěte, obrazových i zvukových záznamů týkajících se osoby dítěte. Zákonný zástupce dítěte uděluje poskytovateli tento souhlas bezplatně, bez věcného, časového, množstevního a územního omezení a může jej kdykoliv odvolat. Tento souhlas se musí vztahovat i na třetí osoby, kterým poskytovatel tyto záznamy v souladu s jeho určením poskytne.“

3) Protokol z místního šetření v elektronické podobě odešle vedoucí certifikačního týmu následující pracovní den po konání místního šetření Certifikační agentuře.

4) V průběhu certifikační praxe, supervize a vzdělávání certifikátorů se vytváří jednoznačná kritéria pro udělení a neudělení certifikace, včetně certifikace podmíněné.

B. Závěrečná zpráva

Závěrečná zpráva o místním šetření obsahuje:

- 1) podrobný rozbor naplnění obecných i speciálních standardů,
- 2) podrobný popis zjištěných nedostatků a návrhy včetně termínu na jejich odstranění,
- 3) závěry hodnocení,
- 4) návrh pro rozhodnutí Výboru pro udělování certifikací podle Certifikačního řádu.

Certifikační tým vypracuje Závěrečnou zprávu společně. Za její vypracování, kvalitu, vypovídající úroveň a včasné zaslání Certifikační agentuře zodpovídá vedoucí certifikačního týmu.

Vedoucí certifikačního týmu předá kompletní Závěrečnou zprávu z místního šetření v listinné i elektronické podobě Certifikační agentuře do 10 kalendářních dnů od realizace místního šetření. Spolu se Závěrečnou zprávou odesílá vedoucí certifikačního týmu i originální listinnou podobu Protokolu z místního šetření.

Závěrečné zprávy Certifikační agentura shromažďuje a jedenkrát měsíčně je zasílá Výboru pro udělování certifikací společně s kopií Protokolu o místním šetření.

Zajištění důvěrnosti informací

- 1) Členové týmů budou písemně zavázáni k mlčenlivosti o údajích, které se dozvěděli při místním šetření.
- 2) Protokol o místním šetření nebude obsahovat jména osob, s nimiž byly vedeny rozhovory, ani názvy škol, které vyplnily dotazník pro zájemce o program.
- 3) Protokol bude v kopii předán vedoucímu pracoviště, kde místní šetření proběhlo, dále bude poskytnut pouze Certifikační agentuře a Výboru pro udělování certifikací PP RCH.
- 4) Zasláná dokumentace bude archivována Certifikační agenturou po dobu 10 let za podmínek daných zákonem.

Podávání stížností

Pokud je žadatel o certifikaci nespokojen s průběhem místního šetření nebo se složením a chováním členů certifikačního týmu, může podat stížnost, kterou bude adresovat Certifikační agentuře na korespondenční adresu. Doporučujeme řešit případné sporné záležitosti především dohodou. Doba na vyřešení stížnosti se stanovuje na 30 dnů.

V případě, že se chce žadatel odvolat proti výsledku a závěrům místního šetření, směřuje své písemné odvolání na Výbor pro udělování certifikací PP RCH při MŠMT.

Podmínky pro činnost certifikátora

Certifikátoři jsou evidováni v rejstříku certifikátorů, z nějž mohou být vyřazeni Výborem či Certifikační agenturou při vážném porušení pracovních povinností či etického kodexu.

Aby byla obnovena smlouva s certifikátorem, musí se tento zúčastnit nabízeného vzdělávání pro certifikátory a realizovat alespoň jedno místní šetření za rok.

V Certifikačním řádu a Metodice jsou stanovena očekávání k činnosti certifikátorů ze strany institucí zajišťující řádný průběh certifikací (odpovědnost k přípravě, očekávání korektního jednání, práce s maximální mírou profesní zodpovědnosti atd.).

Činnost certifikátorů je kontrolována:

- Certifikátor se písemně zavazuje k dodržování etického kodexu
- Vedoucím certifikačního týmu a Certifikační agenturou
- Hospitaci na místním šetření může realizovat Certifikační agentura a Výbor
- Zpětné vazby na práci certifikátorů a kvalitu Závěrečných zpráv a Protokolů podává Výbor
- V rámci vzdělávání a setkávání certifikátorů bude realizována evaluace Protokolů z místního šetření i Závěrečných zpráv. Na základě této evaluace se může vytvářet příklad dobré a špatné praxe pro další vzdělávání certifikátorů.

Dohody Certifikační agentury s certifikátorem

Práce certifikátorů bude vykonávána na základě dohody o provedení práce uzavřené před provedením místního šetření. Dohoda bude uzavřena s Certifikační agenturou, která je pověřena MŠMT a plní Certifikačním řádem definované funkce Certifikační agentury a zajišťuje provedení místních šetření u poskytovatelů programů školské primární prevence rizikového chování. Uzavření dohody zajišťuje pracovník Certifikační agentury.

Odměna bude proplacena po ukončení práce (tj. po provedení příslušných místních šetření a předložení Závěrečné zprávy o místním šetření a Protokolu o místním šetření) ve výplatním termínu organizace.

Odměna za provedenou práci a úhrada nákladů

Odměny

Certifikačnímu týmu bude poskytnuta následující odměna:

- ◆ Vedoucí certifikačního týmu: cca 5 500 Kč za 1 místní šetření
- ◆ Člen certifikačního týmu: cca 4 500 Kč za 1 místní šetření

Honorář lze variovat dle počtu certifikovaných programů, nárůst by měl činit cca 10% za každý další certifikovaný program.

Diety

Stravné bude členům certifikačního týmu uhrazeno ve výši podle platných předpisů v závislosti na délce trvání místního šetření.

Veškeré náklady budou členům certifikačního týmu uhrazeny zároveň s jejich odměnou za odvedenou práci až po provedení místního šetření a předložení Závěrečné zprávy o místním šetření a Protokolu o místním šetření. To znamená, že členové certifikačního týmu musí mít s sebou patřičný obnos peněz, ze kterého platí dopravu, stravu, případně ubytování. Účty za dopravu a ubytování předloží pracovníkovi Certifikační agentury.

Zabezpečení dopravy na místo šetření a ubytování

Doprava

Pracovník Certifikační agentury nabídne certifikačnímu týmu alternativy dopravy. Členům certifikačního týmu budou proplaceny náklady za použití hromadné dopravy z jejich místa bydliště do místa konání místního šetření a zpět. Využití osobního automobilu je přípustné za předem domluvených podmínek, pokud je dohodnuto s pracovníkem agentury předem a vyhodnoceno jako nejekonomičtější varianta (časově, přeprava více certifikátorů apod.). Po domluvě oznámí organizační pracovník všem členům týmu způsob dopravy.

Ubytování

Ubytování pro členy certifikačního týmu zajistí pracovník Certifikační agentury po dohodě s jednotlivými certifikátory v závislosti na podmínkách konkrétního místa šetření. V případě potřeby zajistí pracovník Certifikační agentury ubytování na základě typů, které dostane od organizace, která žádá o certifikaci. Informaci včas sdělí členům certifikačního týmu. Ubytování bude platit každý certifikátor na místě sám. Účet si uschová a bude mu proplacen po návratu z místního šetření spolu s odměnou za dohodu o vykonání práce.

Téchnické a administrativní pomůcky pro místní šetření

Každý člen certifikačního týmu má pro zpracování Protokolu, příloh a dalších dokumentů vlastní notebook. Pokud certifikátor nemá vlastní notebook, je možné jej vypůjčit od Certifikační agentury.

Každý člen certifikačního týmu má k dispozici CD s důležitými dokumenty a formuláři, tytéž dokumenty a formuláře jsou k dispozici ke stažení on-line na stránkách Certifikační agentury.

Za vybavení týmu pomůckami zodpovídá vedoucí týmu, který se s případnými požadavky obrátí na pracovníky Certifikační agentury.

PŘÍLOHOVÁ ČÁST

Seznam příloh

- ◆ Protokol o místním šetření
- ◆ Závěrečná zpráva o místním šetření
- ◆ Časový průběh šetření na místě
- ◆ Žádost o souhlas s nahlédnutím do osobní dokumentace
- ◆ Ne/souhlas s nahlédnutím do osobní dokumentace
- ◆ Žádost o souhlas uživatele programu s uskutečněním rozhovoru
- ◆ Ne/souhlas uživatele programu s uskutečněním rozhovoru
- ◆ Souhlas s účastí certifikátora na právě realizovaném programu PP RCH
- ◆ Ne/souhlas pracovníka zařízení s uskutečněním rozhovoru
- ◆ Druhy programů školské primární prevence – tzv. číselník programů PP
- ◆ Dotazník pro zájemce o program školské primární prevence rizikového chování
- ◆ Žádost a závazná objednávka certifikačního řízení
- ◆ Hospitace v programu specifické školské primární prevence
- ◆ Etický kodex certifikátorů kvality programů primární prevence
- ◆ Prohlášení certifikátora
- ◆ Čestné prohlášení člena certifikačního týmu

Protokol o místním šetření

PROTOKOL O MÍSTNÍM ŠETŘENÍ

Název programu:
Typ programu:
Název zařízení:
Místo:
Datum:
Přítomni:

1. Místnímu šetření byl přítomen vedoucí organizace (statutární zástupce či úředně pověřená osoba):

a dále pracovníci:

2. Certifikační tým pracoval ve složení:

Vedoucím týmu byl určen:

Program:

Šetření předcházelo stanovení harmonogramu místního šetření, vymezení práv a povinností certifikačního týmu a práv a povinností pracovníků certifikovaného zařízení.

Místní šetření probíhalo na základě poučeného souhlasu pracovníků hodnoceného programu. Vedoucí zařízení žádá o certifikaci programu dobrovolně a podáním přihlášky souhlasí s realizací místního šetření dle platných dokumentů (Certifikačního řádu a Metodiky místního šetření).

Místní šetření sestávalo z:

1. Úvodního seznámení s organizační strukturou a se spektrem činnosti zařízení – provedl vedoucí organizace, úředně pověřená osoba:

Stručně napište základní informace o realizátorovi, o programu a o jeho personálním zabezpečení.

2. Prohlídka celého zařízení.

Poznámky k prohlídce zařízení (stručně popište zázemí programu a zdroj, z něhož čerpáte):

3. Prověření naplňování obecných a speciálních standardů.

Poznámky k přípravné fázi (uveďte seznam prostudovaných dokumentů a též své hodnotící stanovisko ve vztahu k dokumentaci):

- ◆ Standardy obecné
- ◆ Standardy speciální

Poznámky ke studiu dokumentace při místním šetření:

- ◆ Standardy obecné
- ◆ Standardy speciální

Poznámky k vedení rozhovoru s vedoucím programu a se zaměstnanci programu:

4. Návštěva realizovaného programu.

Poznámky k návštěvě a pozorování programu (hodnocení programu s ohledem na dodržování Standardů):

Poznámky k vedení programu (základní předpoklady pro vedení programu, dovednosti lektora odpovídající čtyřúrovňovému modelu vzdělávání v primární prevenci; spolupráce lektora s doprovázejícím pedagogem):

5. Zpracování Protokolu o místním šetření.

6. Seznámení statutárního zástupce organizace (případně i vedoucího programu) **se závěry** certifikačního týmu. Byla předána doporučení, žadatel měl možnost písemného vyjádření k závěrům uvedeným v Protokolu o místním šetření. Protokol byl podepsán oběma stranami.

Statutární zástupce hodnoceného programu využil/nevyužil¹ své právo písemného vyjádření k Protokolu o místním šetření.

Komentář:

¹ Nehodící se škrtněte.

Závěry:

A. OBECNÁ ČÁST						
	Název	Nezbytné A – body A je třeba získat v rozsahu 100 %, naplnění těchto standardů je nezbytné pro získání certifikace	Body B – maximum	Body B – minimum	získaný počet	
					A	B
1.	Program	14	70	52		
2.	Práva klientů	6	5	3		
3.	Personální práce	11	60	45		
4.	Organizační aspekty	15	65	49		
Celkem část A		46	200	149		

Stručné komentáře ke sníženému bodovému ohodnocení (k jednotlivým standardům):

Standard č. :

Bylo zjištěno naplnění všech obecných standardů/Z obecných standardů nebyly naplněny standardy.

B. SPECIÁLNÍ ČÁST						
	Název	Nezbytné A – body A je třeba získat v rozsahu 100 %, naplnění těchto standardů je nezbytné pro získání certifikace	Body B – maximum	Body B – minimum	získaný počet	
					A	B
1.	Programy všeobecné primární prevence	13	60	45		
2.	Programy selektivní primární prevence	19	60	45		
3.	Programy indikované primární prevence	18	80	60		
Celkem část B		50	200	150		

Stručný komentář ke sníženému bodovému ohodnocení (k jednotlivým bodům standardu):

Bylo zjištěno naplnění všech speciálních standardů/Ze speciálních standardů nebyly naplněny standardy.

Vyhodnocení:

I. Shrnující komentář k obecným standardům

.....
.....

II. Shrnující komentář ke speciálním standardům

.....
.....

III. Shrnující komentář celkový

.....
.....

Certifikační tým konstatuje:

Např. Splnění všech standardů

Nesplnění ... nezbytných obecných standardů, tj. těchto:

Početem dosažených bodů zařízení stanovené limity ne/splňuje.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Vzhledem k výše uvedenému navrhuje certifikační tým:

- ◆ UDĚLIT CERTIFIKACI ODBORNÉ ZPŮSOBILOSTI
- ◆ UDĚLIT CERTIFIKACI ODBORNÉ ZPŮSOBILOSTI S VÝHRADOU

Popis výhrady:

- ◆ UDĚLIT CERTIFIKACI ODBORNÉ ZPŮSOBILOSTI S PODMÍNKOU

Popis podmínky:

- ◆ NEUDĚLIT CERTIFIKACI ODBORNÉ ZPŮSOBILOSTI

Stručné zdůvodnění:

Případné doporučující závěry k odstranění jednotlivých zjištěných nedostatků budou obsaženy v Závěrečné zprávě o místním šetření.

V dne

Podpisy certifikačního týmu:

.....
Vedoucí cert. týmu člen cert. týmu člen cert. týmu

Vyjádření statutárního zástupce.

Se závěry certifikačního týmu souhlasím/nesouhlasím*. V případě, že nesouhlasím, uvádím/neuvádím*, své připomínky v příloze Protokolu o místním šetření.

Podpis statutárního zástupce organizace:

.....

* Nehodící se škrtněte.

Závěrečná zpráva o místním šetření

ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA O MÍSTNÍM ŠETŘENÍ

Název programu:
Typ programu:
Název zařízení:
Místo:
Datum:
Přítomni:

1. Místnímu šetření byl přítomen vedoucí organizace (statutární zástupce či úředně pověřená osoba):

a dále pracovníci:

2. Certifikační tým pracoval ve složení:

Vedoucím týmu byl určen:

Program:

Šetření předcházelo stanovení harmonogramu místního šetření, vymezení práv a povinností certifikačního týmu a práv a povinností pracovníků certifikovaného zařízení.

Místní šetření probíhalo na základě poučeného souhlasu pracovníků hodnoceného programu. Vedoucí zařízení žádá o certifikaci programu dobrovolně a podáním přihlášky souhlasí s realizací místního šetření dle platných dokumentů (Certifikačního řádu a Metodiky místního šetření).

Místní šetření sestávalo z:

1. Úvodního seznámení s organizační strukturou a se spektrem činnosti zařízení – provedl vedoucí organizace, úředně pověřená osoba:

Stručně napište základní informace o realizátorovi, o programu a o jeho personálním zabezpečení.

2. Prohlídka celého zařízení.

Poznámky k prohlídce zařízení (stručně popište zázemí programu a zdroj, z něhož čerpáte):

3. Prověření naplňování obecných a speciálních standardů. Prověření naplňování obecných a speciálních standardů bylo realizováno v přípravné fázi a následně studiem příslušné dokumentace při místním šetření. Poznámky k přípravné fázi (uveďte seznam prostudovaných dokumentů a též své hodnotící stanovisko ve vztahu k dokumentaci):

- ◆ Standardy obecné
- ◆ Standardy speciální

Poznámky ke studiu dokumentace při místním šetření:

- ◆ Standardy obecné
- ◆ Standardy speciální

Poznámky k vedení rozhovoru s vedoucím programu a se zaměstnanci programu:

4. Návštěva realizovaného programu.

Poznámky k návštěvě a pozorování programu (hodnocení programu s ohledem na dodržování Standardů):

Poznámky k vedení programu (základní předpoklady pro vedení programu, dovednosti lektora odpovídající čtyřúrovňovému modelu vzdělávání v primární prevenci; spolupráce lektora s doprovázejícím pedagogem):

5. Zpracování Protokolu o místním šetření.

6. Seznámení statutárního zástupce organizace (případně i vedoucího programu) **se závěry** certifikačního týmu. Byla předána doporučení, žadatel měl možnost písemného vyjádření k závěrům uvedeným v Protokolu o místním šetření. Protokol byl podepsán oběma stranami.

Statutární zástupce hodnoceného programu využil/nevyužil² své právo písemného vyjádření k Protokolu o místním šetření.

Komentář:

7. Společné hodnocení certifikačního procesu a zpětná vazba od týmu zařízení k certifikačnímu týmu.

² Nehodící se škrtněte.

Závěry:

A. OBECNÁ ČÁST						
	Název	Nezbytné A – body A je třeba získat v rozsahu 100 %, naplnění těchto standardů je nezbytné pro získání certifikace	Body B – maximum	Body B – minimum	získaný počet	
					A	B
1.	Program	14	70	52		
2.	Práva klientů	6	5	3		
3.	Personální práce	11	60	45		
4.	Organizační aspekty	15	65	49		
Celkem část A		46	200	149		

Podrobný rozbor naplnění schválených standardů:

Standard č.:

Podrobné komentáře ke sníženému bodovému ohodnocení (k jednotlivým standardům):

Standard č.:

Bylo zjištěno naplnění všech obecných standardů/Z obecných standardů nebyly naplněny standardy.

Příklady komentářů:

V rozporu se standardem ... není provedeno úvodní zhodnocení před realizací programu.

Není jasně definována cílová skupina programu, jak předpokládá položka standardu

K naplnění tohoto standardu též chybí příslušná forma dokumentace.

Podle standardu je nutno zpracovat kritéria pro ukončení programu, pokud jsou klientem porušována vnitřní pravidla, která jsou též v písemné podobě.

V oblasti organizační je nutné zpracovat postupy, jak vyžaduje standard

Pro naplnění práv klientů dle standardu ... je nezbytné zveřejnit Kodex práv.

Nezbytnou podmínkou pro dodržování etických norem zaměstnanci je standard ..., proto je nutné jej naplnit.

Pro nové zaměstnance je třeba zpracovat postup při jejich zapracování, jak definuje standard

Doporučující závěry k odstranění jednotlivých zjištěných nedostatků, dopracování:

Standard č.:

Speciální část

Ze speciálních standardů nebyl/y naplněn/y standard č., bod

B. SPECIÁLNÍ ČÁST						
	Název	Nezbytné A - body A je třeba získat v rozsahu 100 %, naplnění těchto standardů je nezbytné pro získání certifikace	Body B - maximum	Body B - minimum	získaný počet	
					A	B
1.	Programy všeobecné primární prevence	13	60	45		
2.	Programy selektivní primární prevence	19	60	45		
3.	Programy indikované primární prevence	18	80	60		
Celkem část B		50	200	150		

Podrobný rozbor naplnění schválených standardů:

Standard č.:

Podrobné komentáře ke sníženému bodovému ohodnocení (k jednotlivým standardům):

Standard č.:

Bylo zjištěno naplnění všech obecných standardů/Z obecných standardů nebyly naplněny standardy.

Doporučující závěry k odstranění jednotlivých zjištěných nedostatků, dopracování:

Standard č.:

Vyhodnocení:

I. Shrnující komentář k obecným standardům

.....
.....

II. Shrnující komentář ke speciálním standardům

.....
.....

III. Shrnující komentář celkový

.....
.....

Certifikační tým konstatuje:

Např. Splnění všech standardů

Nesplnění ... nezbytných obecných standardů, tj. těchto:

Početm dosažených bodů zařízení stanovené limity ne/splňuje.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Vzhledem k výše uvedenému navrhuje certifikační tým:

- ◆ UDĚLIT CERTIFIKACI ODBORNÉ ZPŮSOBILOSTI
- ◆ UDĚLIT CERTIFIKACI ODBORNÉ ZPŮSOBILOSTI S VÝHRADOU

Popis výhrady:

- ◆ UDĚLIT CERTIFIKACI ODBORNÉ ZPŮSOBILOSTI S PODMÍNKOU

Popis podmínky:

- ◆ NEUDĚLIT CERTIFIKACI ODBORNÉ ZPŮSOBILOSTI

Stručné zdůvodnění:

V dne

Podpisy vedoucího certifikačního týmu:

Časový průběh šetření na místě

Předpokládaný časový průběh místního šetření (vytvořený po dohodě s organizací)

Čas	Činnosti
	Příchod do organizace
Dopoledne	
	Oběd
Odpoledne	

Žádost o souhlas s nahlédnutím do osobní dokumentace

Vážená paní, vážený pane,

v současné době probíhají v některých zařízeních a organizacích místní šetření v rámci Certifikace odborné způsobilosti programů školské primární prevence rizikového chování.

Certifikátoři navštíví také zařízení

Certifikátoři budou pozorovat průběh programu, hovořit s personálem a nahlížet s jejich souhlasem do osobní dokumentace. Všechny tyto úkony budou sloužit certifikátorům k tomu, aby zhodnotili, nakolik je program kvalitní a jestli nabízí to, co od něj klienti očekávají.

Prostudování Vaší osobní dokumentace, tj. všech písemných materiálů, které o Vás organizace vede, pomůže certifikátorům v posouzení, zda a jak organizace s informacemi nakládá. Proto se na Vás obracíme se žádostí o udělení souhlasu s nahlédnutím certifikátorů do Vaší dokumentace. Údaje z osobního spisu budou sloužit výhradně potřebám certifikace. Certifikátoři jsou vázáni mlčenlivostí.

Formulář žádosti přikládáme a prosíme o jeho podepsání a předání certifikátorovi.

Děkuji za spolupráci a pochopení.

V případě dotazů se obraťte na: *(kontakt na Certifikační agenturu)*

Ne/souhlas s nahlédnutím do osobní dokumentace

Jméno a příjmení:

Dne s nahlédnutím do mé osobní dokumentace:

SOUHLASÍM

NESOUHLASÍM

(nehodící se škrtněte)

Datum: Podpis:

V případě dotazů se obraťte na: *(kontakt na Certifikační agenturu)*

Žádost o souhlas uživatele programu s uskutečněním rozhovoru

Vážená paní, vážený pane,

..... (název zařízení) si zažádalo o místní šetření v rámci Certifikace odborné způsobilosti programů školské primární prevence rizikového chování. Při tomto šetření bychom rádi získali názor lidí, kteří využívají výše zmíněné programy poskytované touto organizací.

Obracím se na Vás s žádostí o souhlas s uskutečněním rozhovoru s Vámi.

Rozhovor se uskuteční dne

a jeho délka bude zhruba minut.

K žádosti je přiložen formulář, kterým, prosím, sdělte, zda jste ochoten(na) se rozhovoru s certifikátorem zúčastnit. Vyplněný ne/souhlas s uskutečněním rozhovoru předejte v zalepené obálce pracovníkovi zařízení nebo certifikátorovi.

Děkuji za spolupráci a pochopení.

V případě dotazů se obraťte na: *(kontakt na Certifikační agenturu)*

Ne/souhlas uživatele programu s uskutečněním rozhovoru

Jméno a příjmení:

Dne s uskutečněním rozhovoru:

SOUHLASÍM

NESOUHLASÍM

(nehodící se škrtněte)

Datum: Podpis:

V případě dotazů se obraťte na: *(kontakt na Certifikační agenturu)*

Souhlas s účastí certifikátora na právě realizovaném programu PP RCH

Zařízení souhlasí/nesouhlasí s účastí certifikátora jako pozorovatele na právě realizovaném programu PP RCH, při zachování všech etických pravidel.

Datum

Podpis statutárního zástupce
(nebo jím pověřené osoby)

V případě dotazů se obraťte na: *(kontakt na Certifikační agenturu)*

Ne/souhlas pracovníka zařízení s uskutečněním rozhovoru

Jméno a příjmení:

Dne s uskutečněním rozhovoru:

SOUHLASÍM

NESOUHLASÍM

(nehodící se škrtněte)

Datum: Podpis:

V případě dotazů se obraťte na: *(kontakt na Certifikační agenturu)*

Druhy programů školské primární prevence – tzv. číselník programů PP

Žadatel o certifikaci označuje položky, které se týkají jeho jednoho konkrétního programu, o jehož certifikaci žádá.

Druhy programů školské primární prevence – tzv. číselník programů PP		Označte, jaké položky zahrnuje Váš program
Oblast prevence	Primární	☐
Úroveň provádění	Všeobecná	☐
	Selektivní	☐
	Indikovaná	☐
Oblast zaměření		
Nespecifická prevence:	Postoje	☐
	Motivace	☐
	Komunikace	☐
	Řešení problémů	☐
	Psychosociální klima	☐
	Strategie zvládnání	☐
	Jiné, specifikujte:	☐
Specifická prevence:	Záškoláctví	☐
	Šikana a extrémní projevy agrese, kyberšikana	☐
	Rizikové sporty	☐
	Rizikové chování v dopravě	☐
	Rasismus a xenofobie	☐
	Negativní působení sekt	☐
	Sexuální rizikové chování	☐

Druhy programů školské primární prevence – tzv. číselník programů PP		Označte, jaké položky zahrnuje Váš program
	Prevence v adiktologii – kouření, alkohol, léky a nelegální drogy, hráčství, jiné návykové chování	☐
	Spektrum poruch příjmu potravy	☐
	Okruh poruch a problémů spojených se syndromem CAN	☐
	Základní vzorce bezpečného chování napříč typy rizikového chování	☐
	Právní vědomí napříč typy rizikového chování	☐
	Prekriminální a kriminální chování napříč typy rizikového chování	☐
	Jiné, specifikujte:	☐
Cílová skupina		
Primární	Žáci předškolních zařízení	☐
	Žáci 1. až 3. třídy ZŠ	☐
	Žáci 4. a 5. třídy ZŠ	☐
	Žáci 2. stupně ZŠ	☐
	Studenti středních škol	☐
	Studenti vysokých škol	☐
Sekundární	Vrstevníci – peers	☐
	Pedagogové	☐
	Studenti připravující se na výkon profese v souvislosti s rizikovým chováním	☐
	Psychologové, sociální pracovníci; policie, zdravotníci, ostatní	☐
	Jiná, specifikujte:	☐
Forma působení		
	Frontální (například: přednáška, beseda, projekce, představení, výstava)	☐
	Interaktivní (terénní práce, peer program, práce se skupinou, reflexe aktivit)	☐
	Výcvik/trénink	☐
	Supervize, metodické vedení	☐

Druhy programů školské primární prevence – tzv. číselník programů PP		Označte, jaké položky zahrnuje Váš program
Typ programu¹		
Programy zaměřené na rozvoj životních dovedností	Program zaměřený na rozhodovací schopnosti	☐
	Program zaměřený na zvládání úzkosti a stresu	☐
	Program zaměřený na nácvik (rozvoj) sociálních dovedností	☐
	Program zaměřený na nácvik dovedností odolávat tlaku	☐
Programy zaměřené na intra-personální rozvoj	Program zaměřený na uvědomování si hodnot	☐
	Program zaměřený na stanovování cílů	☐
	Program zaměřený na budování pozitivního sebehodnocení	☐
	Program zaměřený na stanovování norem	☐
	Program spojený se složením přísahy	☐
	Program informativní	☐
	Program vrstevnický	☐
Délka programu	Krátkodobá, jednorázová	☐
	Dlouhodobá, kontinuální	☐
Poskytovatel	Zařízení ústavní péče (diagnostický ústav, výchovný ústav, dětský domov se školou, psychiatrická léčebna)	☐
	Nízkoprahové zařízení	☐
	Centrum primární prevence	☐

1 Typologie programů viz Miovský, M., Skácelová, L., Zapletalová, J., Novák, P. (eds.) (2010).

Druhy programů školské primární prevence – tzv. číselník programů PP		Označte, jaké položky zahrnuje Váš program
	Školské zařízení (škola, PPP, SPC, SVP)	☐
	Centrum volného času	☐
	Mateřská a rodinná centra	☐
	Občanská sdružení či jiné NNO	☐
	Policie – městská, státní	☐
	Jiný, specifikujte:	☐
Realizátor dle úrovně vzdělání v prevenci	1. Základní úroveň (primárně preventivní minimum)	☐
	2. Středně pokročilá úroveň (středně pokročilý preven- tivní pracovník)	☐
	3. Pokročilá úroveň (pokročilý preventivní pracovník)	☐
	4. Expertní úroveň (expert primární prevence)	☐

Dotazník pro zájemce o program školské primární prevence rizikového chování

Tento dotazník Vám byl zaslán zařízením, které Vaší organizaci poskytuje programy školské primární prevence a nyní žádá o certifikaci svých programů. Proces certifikace sleduje kvalitu poskytovaných služeb, programů a směřuje k vyšší efektivitě primární prevence rizikového chování v České republice. Proces certifikace v sobě zahrnuje místní šetření (návštěvu certifikátorů v zařízení a jeho zhodnocení), které probíhá v organizaci, jenž Vám poskytuje programy primární prevence.

Chceme Vás proto požádat o vyplnění metodikem primární prevence nebo jiným odpovědným zástupcem školy (v ideálním případě jej může vyplnit tým složený z ředitele školy/ jeho zástupce a metodika primární prevence) a zaslání nazpět v zapečetěné obálce s razítkem školy (organizace).

Tato obálka bude neotevřena předána týmu certifikátorů a informace z dotazníku budou sloužit v místním šetření jako náhrada za rozhovor s Vámi, který nelze organizačně jinak zajistit. Informace z tohoto dotazníku jsou důvěrné a pomohou certifikátorům k objektivnějšímu zhodnocení kvality služeb poskytovaných certifikovaným zařízením.

Odpovědi lze zodpovědět logicky: ano/ne, s možností slovního rozšíření, vysvětlení, pokud je třeba. Kdyby Vám tento prostor nestačil, můžete odpovědi rozvést ve zvláštní příloze.

Název Vaší organizace, ve které jsou bloky primární prevence realizovány:

Název organizace poskytující Vám program primární prevence:

Datum a místo vyplnění:

<p>1. Jaké programy Vám zařízení poskytuje?</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	
<p>2. Máte s poskytovatelem preventivního programu uzavřenou pro Vás srozumitelnou písemnou smlouvu (kontrakt)?</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>ANO ☐</p> <p>NE ☐</p>
<p>3. Víte, pro koho je/jsou přesně program/y určen/y (jaká je jeho cílová skupina)?</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>ANO ☐</p> <p>NE ☐</p>
<p>4. Byli jste seznámeni o svých právech jako objednavatele v souvislosti s poskytovanými bloky PPUNL?</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>ANO ☐</p> <p>NE ☐</p>
<p>5. Jsou někde sepsána či s Vámi diskutována práva dětí účastnících se bloku primární prevence?</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>ANO ☐</p> <p>NE ☐</p>
<p>6. Znáte metodiku (formu, obsah, délku a pravidla) poskytovaných programů?</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>ANO ☐</p> <p>NE ☐</p>
<p>7. Je manuál programu vyvážený? (Vyváženost znamená, že informace nejsou jednostranné a že nejsou zatížené žádnou ideologií.)</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>ANO ☐</p> <p>NE ☐</p>

<p>8. Byli jste informováni o očekávaných přínosech programu?</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>ANO ☐</p> <p>NE ☐</p>
<p>9. Byli jste informováni o případných rizicích poskytovaného programu? Jestliže ano, o jakých?</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>ANO ☐</p> <p>NE ☐</p>
<p>10. Máte možnost podat stížnost či program kdykoli ukončit?</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>ANO ☐</p> <p>NE ☐</p>
<p>11. Zjišťuje poskytovatel programu informace o Vašich potřebách a zájmech (potřebách a zájmech organizace) a analyzuje je, aby mohl posoudit, zda je program uspokojí?</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>ANO ☐</p> <p>NE ☐</p>
<p>12. Byl Vám v případě, kdy poskytovatel nemůže zabezpečit potřebné programy, doporučen jiný poskytovatel?</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>ANO ☐</p> <p>NE ☐</p>
<p>13. Jste zapojováni do hodnocení a modifikací programů primární prevence? Pokud ano, popište jak.</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>ANO ☐</p> <p>NE ☐</p>
<p>14. Doplnuje a navazuje program především na Váš minimální preventivní program a je součástí místního a regionálního systému preventivního působení?</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>ANO ☐</p> <p>NE ☐</p>

<p>15. Dostáváte dostatečné závěrečné zprávy o realizovaném programu? Pokud ne, napište, co chybí.</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>ANO ☐</p> <p>NE ☐</p>
<p>16. Dostáváte závěrečné zprávy o realizovaném programu včas?</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>ANO ☐</p> <p>NE ☐</p>
<p>18. Jak dlouho se zařízením spolupracujete?</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	
<p>19. Konzultuje s Vámi poskytovatel návaznost programu na školní výuku?</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>ANO ☐</p> <p>NE ☐</p>
<p>20. Zajímá lektory aktuální situace ve třídě před programem?</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>ANO ☐</p> <p>NE ☐</p>
<p>21. Informují Vás lektori o průběhu bezprostředně po realizaci programu?</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>ANO ☐</p> <p>NE ☐</p>
<p>22. S kým obvykle hovoří?</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	

23. S jakou frekvencí u Vás zařízení pracuje?	
24. Jaký je Váš celkový dojem z programu?	
25. Jak hodnotí program děti?	
26. Máte nějaká další důležitá sdělení? Pokud ano, prosím, rozepište je.	ANO ☐ NE ☐

Žádost a závazná objednávka certifikačního řízení

Žádost o zahájení certifikačního řízení v rámci hodnocení odborné způsobilosti poskytovatelů programů školské primární prevence rizikového chování a objednávka na realizaci místního šetření v zařízení v rámci tohoto procesu.

Objednatel/žadatel

Název organizace:

Sídlo:

Název programu:

IČO:

DIČ:

Bankovní spojení:

Kontaktní osoby:

Dodavatel:

Certifikační agentura

1. Žádáme a závazně u vás objednávat zahájení certifikačního řízení a místní šetření programu primární prevence rizikového chování v naší organizaci, které se bude řídit níže uvedenými pravidly.

2. Obě strany se dohodly na celkové ceně Kč včetně DPH. V případě žádosti o certifikaci více než jednoho programu v jeden den dochází k navýšení ceny pro žadatele o 10% z celkové ceny místního šetření za každý další program do rozsahu maximálně 3 certifikovaných programů za jeden den.

Tedy:

Cena za 1 program činí 25 000 Kč

Cena za 2 programy činí 27 500 Kč

Cena za 3 programy činí 30 000 Kč

Cena za každý další den je 25 000 Kč

3. Platba proběhne na základě faktury, kterou Certifikační agentura vystaví po ukončení místního šetření a zašle žadateli.

4. Splatnost faktury se smluvně sjednává na 14 kalendářních dnů od jejího doručení žadateli.

5. V případě prodlení objednatele s placením se sjednává smluvní pokuta ve výši 0,05 % z účtované částky za každý den prodlení.

6. Objednávka se stává závaznou po doručení podepsaného originálu dodavatel.

7. Objednatel žádá o certifikování jednoho z těchto programů:

- ◆ Program školské všeobecné primární prevence
- ◆ Program školské selektivní primární prevence
- ◆ Program školské indikované primární prevence

(Blíže viz Standardy odborné způsobilosti – B. Speciální část. V rámci této objednávky není možné certifikovat více než jeden program. Poskytuje-li objednatel více programů, je nutné pro certifikaci každého programu podat samostatnou žádost a závaznou objednávku.)

8. Součástí místního šetření je návštěva certifikátora na Vámi realizovaném programu. Uvedte data, kdy bude program realizován u Vás v zařízení či v blízké lokalitě:

.....

Místo a datum podpisu

.....

Podpis statutárního zástupce žadatele

Pravidla pro místní šetření

I. Agentura pro certifikace se zavazuje:

1. Zajistit na základě žádosti objednatele/žadatele místní šetření v rámci systému certifikace odborné způsobilosti programů školské primární prevence rizikového chování. Certifikace je procesem posouzení a uznání skutečnosti, že program odpovídá požadavkům kvality podle kritérií stanovených certifikačními Standardy.
2. Vyslat do organizace certifikátory s platným osvědčením k provedení místního šetření.
3. Informovat příslušné pracovníky objednatele/žadatele o očekávaném průběhu místního šetření a na konci je seznámit s jeho výsledkem. Případná změna termínu musí být odsouhlasena oběma stranami.
4. V případě, že objednatel/žadatel zjistí, že certifikátor nedodrжуje na pracovišti certifikační řád, etický kodex, ohroжуje uživatele programu, naruжуje práci nebo nedodrжуje podmínky smlouvy, bude zástupce Certifikační agentury stav řešit na společném setkání. V případě stížnosti na pracovní výkon certifikátora je třeba zaslat písemnou stížnost na adresu Certifikační agentury bezprostředně po ukončení místního šetření.

II. Objednatel/žadatel se zavazuje

Poskytnout k zabezpečení místního šetření:

1. Potřebnou dokumentaci pro certifikační tým (zejména koncepci poskytovaného programu, operační manuál, vnitřní předpisy, organizační a provozní řád a zajistit dva vyplněné dotazníky od zájemců o program – nejčastěji od dvou škol).
2. Potřebné podmínky pro provedení místního šetření (místnost či prostor, kde může certifikační tým nerušeně zpracovávat informace, přístup k tiskárně a kopírce, v případě potřeby dopravu certifikačního týmu na místo šetření a zpět k vlaku či autobusu).
3. Kontaktního pracovníka se znalostí provozu a pro jednání s Certifikační agenturou.

4. Při místním šetření je osobně přítomen statutární zástupce organizace. Pokud nemůže být ze závažných důvodů přítomen, pověří jinou osobu, aby jej zastupovala. Pověřovací dokument je úředně ověřen.

5. Podle požadavků certifikačního týmu ředitel/vedoucí organizace uvolní personál pro potřeby místního šetření.

6. Umožnit návštěvu certifikátora na realizovaném programu a tuto návštěvu smluvně ošetřit s objednavatelem služby (podobně jako by zajistil návštěvu stážisty). Uvést do žádosti o certifikaci konkrétní data, kdy bude program realizován v certifikovaném zařízení či v blízké lokalitě.

III. Společná ujednání

1. Obě strany se zavazují zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, které vyplývají z místního šetření v organizaci. Stejně tak se zavazují zdržet se jakéhokoliv jednání, které by mohlo ohrozit, ztížit nebo mařit činnost druhé strany. Obě strany se dále zavazují zachovávat mlčenlivost o všech skutečnostech, které druhá strana označí za důvěrné a zavazuje se s nimi nakládat jako s obchodním tajemstvím. Nedohodnou-li se strany výslovně jinak, považují se za důvěrné všechny informace poskytnuté objednatelem/žadatelem.

2. Vzhledem k tomu, že Certifikační agentura může v průběhu zpracování díla rovněž vystupovat jako zpracovatel osobních údajů, bude se takové zpracování osobních údajů řídit zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů. Certifikační agentura je povinna dodržovat povinnosti zejména ustanovení § 5. Certifikační agentura prohlašuje, že poskytuje dostatečné záruky o technickém a organizačním zabezpečení ochrany osobních údajů.

3. Obě strany se zavazují řešit případné sporné záležitosti především dohodou.

Součástí žádosti a objednávky jsou požadované dokumenty (viz Certifikační řád a Metodika místního šetření), které žadatel musí zaslat zároveň se žádostí. Dokumenty zaslané dodatečně po zahájení certifikačního řízení nebudou akceptovány.

Hospitace v programu specifické školské primární prevence

Tento záznamový arch slouží certifikátorům k posuzování navštíveného programu primární prevence. Záznamový arch je určen k posuzování naplnění jednotlivých standardů v praxi realizovaného programu.

Hodnotitel se před hospitací:

- ◆ seznámí s **organizací**, která program realizuje (písemná dokumentace)
- ◆ seznámí s **cílem programu** PP RCH
- ◆ seznámí s **obsahem a skladbou programu** (zda jde o jednorázovou akci či kontinuální program, písemná dokumentace)
- ◆ seznámí předem s **místem**, kde bude program probíhat (škola, preventivní centrum atd.).

Hodnocení programu s ohledem na dodržování standardů

č.	Sledovaný aspekt programu SPP	Plně odpovídá	Částečně odpovídá	Neodpovídá
1.	Realizované téma navazuje na předchozí a vzájemně se doplňují a program je začleněn do systému prevence na škole, nebo v regionu - vnitřní a vnější kontinuita (standarty 1.6, 1.13, 1.20).			
2.	Pro realizovaný program je zvolen vhodný počet účastníků (standard 1.18).			
3.	Místo a denní doba, během níž je program poskytován, odpovídají cílům a charakteru daného programu a potřebám cílové skupiny (standard 1.19, 4.12).			
4.	Je zveřejněn kodex práv klientů (standard 2.1).			
5.	Klient je informován o formě, obsahu, délce a pravidlech, očekávaných a přínosech programů (standarty 1.8, 2.4, 4.3).			
6.	Informace jsou podávány pro klienta srozumitelnou formou (standarty 1.8, 2.1, 2.3, 2.4).			
7.	Klient je obeznámen s tím, že si může podat stížnost, a s postupem stížnosti (standarty 1.11, 2.5, 2.6).			
8.	Program odpovídá potřebám cílové skupiny (standarty 1.5, 1.6, 1.13, 1.14, 1.28).			
9.	Program je komplexní, nezaměřuje se jenom na problematiku rizikového chování, ale také na rozvoj sociálních dovedností, zdraví a životní styl (standarty 1.14, 1.16).			
10.	Program obsahuje vyvážené informace, tj. nejde jenom o jednostranné informace, nepreferují se různé ideologie a extremistické přístupy (standard 1.14).			
11.	Program je zaměřen na ty protektivní a rizikové činitele, kterými lze cílovou skupinu skutečně ovlivnit (citové vazby, schopnosti, zdroje), (standard 1.14).			
12.	Program v případě potřeby odkazuje na další síť zařízení, popřípadě volnočasové aktivity (standarty 1.12, 1.15, 4.5n).			
13.	Program je na závěr klientem hodnocený, hodnocení je věnovaný dostatečný prostor, program je na základě hodnocení modifikován, aby vycházel skutečně z klientových potřeb (standarty 1.23, 1.24, 4.5o).			
14.	Další možné informace o programu, které pozorovatel považuje za důležité sdělit:			

Vedení programu

1. Základní předpoklady pro vedení programu

č.	Sledovaný aspekt	Ano	Ne
1.	Lektor má odpovídající vzdělání na příslušné úrovni dle čtyřúrovňového modelu vzdělávání v primární prevenci		
2.	Lektor používá interaktivní techniky		
3.	Lektor má připravené pomůcky a prostor k programu		

2. Dovednosti lektora

č.	Sledovaná dovednost lektora	Plně odpovídá	Částečně odpovídá	Neodpovídá
1.	Informace (sdělení informací, jejich obsah, množství srozumitelnost, vyváženost, komunikační dovednosti, postoj k rizikovému chování atd.)			
2.	Dovednost zaujmout (oslovení cílové skupiny, motivování ke spolupráci, postoje k cílové skupině, upoutání pozornosti, práce s intonací hlasu, s tichem atd.)			
3.	Flexibilita vedení programu (modifikace programu dle potřeb klienta, pohotovost a reakce na to, co se ve třídě objeví, střídání různých typů aktivit atd.)			
4.	Práce s časem (jednotlivým tématům je věnován přiměřený prostor, program má časově vyvážené části, včetně závěrečného hodnocení programu klienty)			

Spolupráce s doprovázejícím pedagogem

č.	Sledovaný aspekt	Ano	Ne
1.	Lektor se před programem informuje u doprovázejícího pedagoga o podrobnostech objednávání programu a o aktuální situaci v dané třídě		
2.	Lektor zapojuje pedagoga v průběhu programu do jednotlivých aktivit		
3.	Po ukončení programu poskytuje lektor podrobnou zpětnou vazbu, případně nabízí následné programy		

Doplňující otázky pro objednavatele programu:

- ◆ Co Vás vedlo k výběru programu?
- ◆ Jak jste se dostali k nabídce?

Etický kodex certifikátorů kvality programů primární prevence

Preambule

1. Všichni certifikátoři, kteří splnili předepsaná odborná kritéria a jsou na základě vlastního souhlasu zapsáni do seznamu certifikátorů MŠMT, stvrzují, že jsou si vědomi požadavků odpovědnosti vůči vlastní osobě v procesu hodnocení kvality programů primární prevence, vůči svým kolegům, jimiž realizované programy hodnotí, i vůči účastníkům programů, kteří se jejich realizátorům svěřili a vstupují s nimi do specifického vztahu.

2. Níže uvedený etický kodex je závazný pro všechny certifikátory, kteří jsou vždy schopni své chování v kontextu tohoto kodexu srozumitelně vysvětlit.

3. Etický kodex slouží zejména:

- ◆ k ochraně účastníků a realizátorů programů primární prevence, před potenciálním neetickým postupem ze strany certifikátorů při hodnocení kvality programů;
- ◆ jako základní vodítko pro práci certifikátorů kvality programů primární prevence;
- ◆ jako základ pro řešení případných stížností v souvislosti s průběhem místních šetření hodnocení kvality programů školské primární prevence.

4. Dohled nad dodržováním etického kodexu v procesu certifikací kvality programů primární prevence zajišťuje a případné stížnosti na jeho nedodržování řeší Certifikační agentura a následně pak Výbor pro udělování certifikací MŠMT.

Kompetentnost a objektivita

1. Certifikátor si je vědom své role v procesu hodnocení kvality programů školské primární prevence, jehož konečným cílem je prospěch účastníků programů.

2. Tomuto cíli se snaží napomáhat kompetentním zjišťováním stavu certifikovaného programu i předáváním odborných podnětů pro nápravu případných zjištěných nedostatků a změnu žádoucím směrem.

3. Nenadřazuje své osobní zájmy a záměry potřebám objektivního hodnocení certifikovaného programu a objektivního rozhodování o doporučení udělit či neudělit certifikaci.

Jednání s respektem a důstojností

Certifikátor se nedopouští jednání, které by poškodilo pověst nebo snížilo důvěryhodnost procesu hodnocení kvality programů školské primární prevence v očích veřejnosti, pracovníků certifikovaných programů, jejich účastníků a/nebo odborné komunity, zejména pak:

- ◆ se nechová nezdvořile k osobám, organizacím a institucím, které se účastní certifikačního procesu;
- ◆ nejedná nadřazeně, hyperkriticky, nezesměšňuje, nezahanbuje a nepomlouvá osoby ani organizace či instituce, které se podílejí na certifikačním procesu;
- ◆ rozhovor s pracovníky certifikovaného programu (případně s účastníky programu) vede s respektem vůči jednotlivcům i vůči organizaci a dbá na to, aby je nevystavoval zbytečnému stresu.

Profesionalita a kolegiální

Certifikátor se při výkonu své role chová profesionálně, zejména pak:

- ◆ Usiluje provést místní šetření podle svého nejlepšího vědomí a svědomí.
- ◆ Provádí šetření důkladně, svědomitě a objektivně a referuje o něm úplně a nestranně.
- ◆ Udržuje korektní profesionální a kolegiální vztahy s ostatními kolegy a institucemi, které se na certifikačním procesu podílejí.
- ◆ Dodržuje smlouvu s Certifikační agenturou a respektuje další smluvní, pracovněprávní a profesionální vztahy.

Práva klientů a pracovníků certifikovaných služeb

Certifikátor respektuje práva a důstojnost účastníků programů primární prevence, jejich poskytovatelů i personálu, přičemž zejména:

- ◆ chrání práva, bezpečí a blaho účastníků certifikovaného programu;
- ◆ při místním šetření jedná s respektem vůči zásadám, pravidlům a filosofii certifikovaného programu;

- ◆ je si vědom skutečnosti, že organizace, v níž provádí místní šetření, se přihlásila k certifikaci dobrovolně a se zájmem prověřit svou odbornou způsobilost realizovat program školské primární prevence rizikového chování.

Odborná připravenost a rozvoj

Certifikátor soustavně usiluje o to, aby jeho znalosti dobré praxe a s ní souvisejících etických a právních norem byly aktuální, fundované a přiměřené významu jeho úkolu a aby své znalosti dále rozvíjel:

- ◆ Je důvěrně obeznámen s používanými kritérii a postupy hodnocení a je schopen je srozumitelně a nezavádějícím způsobem vysvětlit.
- ◆ Usiluje o získání přiměřeného odborného stanoviska v oblastech, které přesahují jeho profesionální kompetenci.

Možný střet zájmu

Certifikátor nezneužívá své role k dosažení neoprávněného osobního prospěchu, zejména pak:

- ◆ Neočekává a nepřijímá dary, peníze (s výjimkou smluvní odměny), protislužby a preference od jednotlivců a organizací účastnících se procesu certifikací.
- ◆ Dbá na to, aby nevznikl dojem, že osobní vztahy, věcné či peněžní dary, protislužby a preference mohou jakýmkoliv způsobem ovlivnit jeho úsudek.
- ◆ Neutajuje žádný osobní zájem či vztah, který by mohl být pokládán za překážku nebo zpochybnění nestranného hodnocení, které má za úkol provést.

Mlčenlivost a důvěrnost

Certifikátor respektuje práva jednotlivců i organizací na zachování důvěrnosti informací, přičemž zejména:

- ◆ Zachází s dokumentací, kterou získal nebo zpracoval pro účely šetření, profesionálně a přiměřeně účelu. Dbá, aby nebyla zneužita nebo použita k jiným účelům nebo šířena mimo okruh oprávněných osob.
- ◆ Pokud hodlá použít poznatky a dokumenty, které získal nebo zpracoval při šetření, pro vlastní odbornou práci (vědeckou, pedagogickou apod.), je povinen přísně chránit nedotknutelnost osob i organizací, nepoužívat identifikovatelných údajů a dbát na ochranu duševního vlastnictví.

Prohlášení certifikátora

Spolu s převzetím osvědčení o absolvování kurzu certifikátorů pro oblast primární prevence rizikového chování a diplomem certifikátora se zavazuji v rámci procesu certifikace odborné způsobilosti poskytovatelů programů školské primární prevence rizikového chování (dále jen „certifikace“) jako certifikátor (tj. jako vedoucí nebo člen certifikačního týmu) provádět místní šetření v organizacích poskytujících programy primární prevence rizikového chování.

Při práci certifikátora se budu řídit těmito závaznými dokumenty MŠMT pro proces certifikací:

- Standardy odborné způsobilosti poskytovatelů programů školské primární prevence rizikového chování, obecné a specifické
- Certifikační řád
- Metodika místního šetření.

Dále budu respektovat tyto dokumenty Certifikační agentury:

- Manuál certifikátora pro místní šetření
- Etický kodex certifikátora.

V rámci samotného místního šetření (tj. příprava, vlastní průběh, hodnocení místního šetření) u organizace, která si u Certifikační agentury objedná certifikaci, budu pracovat v souladu se zmiňovanými dokumenty.

Práce bude certifikátorům zadávána organizačním pracovníkem objednatele, který odpovídá za organizaci a zajištění místních šetření v rámci systému certifikace a předání písemných podkladů o místních šetřeních MŠMT. Úkoly pracovníka a jejich harmonogram budou dále upřesněny v průběhu realizace místních šetření dle pokynů objednatele na základě požadavků organizací, které poskytují programy primární prevence.

Certifikátor se zavazuje respektovat zásadu nestrannosti a zachovávat mlčenlivost o všech informacích, které získal v souvislosti s plněním smlouvy. O této skutečnosti je povinen učinit čestné prohlášení.

.....
certifikátor

Čestné prohlášení člena certifikačního týmu o nestrannosti, nepodjatosti a mlčenlivosti

Prohlašuji na svou čest, že se nebudu účastnit žádného místního šetření v organizaci, ve které jsem nějakým způsobem zainteresován(a), a že nejsem podjatý(á) k zařízením, v nichž se mám účastnit místních šetření jako člen certifikačních týmů. Zároveň prohlašuji, že o veškeré činnosti certifikačních týmů zachovám mlčenlivost a že údaje, které jsem se při své činnosti v certifikačních týmech dozvěděl(a), a materiály, které jsem získal(a), nebudu používat při jakékoliv další odborné činnosti.

Jsem si vědom, že při místním šetřeních musím postupovat nestranně, respektovat etický kodex certifikátora a jsem oproštěn od všech komerčních, finančních a jiných nátlaků, které by mohly ovlivnit výsledky procesu certifikace.

Dále prohlašuji, že pro zařízení, které jsem vyslán certifikovat, nebudu poskytovat konzultační služby za účelem získání nebo udržení certifikace.

Toto čestné prohlášení se vztahuje na celou dobu spolupráce s Certifikační agenturou v rámci procesu certifikace odborné způsobilosti poskytovatelů programů školské primární prevence rizikového chování a podmiňuje mé zařazení do rejstříku certifikátorů.

Dne:

Podpis:

Jméno a příjmení:

Seznam základní literatury a dokumentů

- Brotherhood, A., Sumnall, H. R. (2011). European drug prevention quality standards. A manual for prevention professionals EMCDDA, Luxembourg: The Publications Office of European Union.
- ČSN EN 45012 Všeobecné požadavky na orgány provádějící posuzování a certifikaci/ registraci systémů jakosti.
- ČSN EN ISO/IEC 17021 Posuzování shody – Požadavky na orgány poskytující služby auditů a certifikace systémů managementu.
- ČSN EN ISO 19011 Směrnice pro auditování systémů managementu jakosti a/nebo systémů environmentálního managementu.
- ČSN EN, ISO/IEC 17024 Posuzování shody – všeobecné požadavky na orgány pro certifikaci osob.
- Charvát, M., Jurystová, L., Miovský, M., (2012). Čtyřúrovňový model kvalifikačních stupňů pro pracovníky v primární prevenci rizikového chování ve školství. Praha: Univerzita Karlova v Praze & Togga.
- Martanová, V. (2006) Certifikace programů primární prevence užívání návykových látek. Adiktologie, č. 4/ 2006, 514–519.
- Metodické pokyny pro akreditaci MPA 60-01-04.
- Mioviský M., Zapletalová J. (2005). Cílové skupiny specifické primární prevence užívání návykových látek a jejich rozlišení dle rezortní příslušnosti. Pracovní verze pro MŠMT ČR, č. 1.
- Mioviský, M. a kol. (2012). Výkladový slovník základních pojmů školské prevence rizikového chování. Praha: Univerzita Karlova v Praze & Togga.
- Mioviský, M., Kubů, P., Mioviská, L. (2004). Evaluace programů primární prevence užívání návykových látek v ČR: základní východiska a aplikační možnosti. Adiktologie, 4(3), 288–303.
- Mioviský, M., Skácelová, L., Zapletalová, J., Novák, P. (eds.) (2010). Primární prevence rizikového chování ve školství. Praha: Sdružení SCAN, Univerzita Karlova v Praze & Togga.
- MŠMT (2005, 2008). Standardy odborné způsobilosti poskytovatelů programů primární prevence užívání návykových látek. Praha: MŠMT.
- Pavlas Martanová, V. (2012). Certifikační řád a Metodika místního šetření pro proces certifikace dle Standardů odborné způsobilosti poskytovatelů programů školské primární prevence rizikového chování. Praha: Univerzita Karlova v Praze & Togga.

- Pavlas Martanová, V. (ed.) (2012). Standardy odborné způsobilosti poskytovatelů programů školské primární prevence rizikového chování. Praha: Univerzita Karlova v Praze & Togga.
- Širůčková, M., Miovský, M., Skácelová, L., Gabrhelík, R. a kol. (2012). Příklady dobré praxe programů školské prevence rizikového chování. Praha: Univerzita Karlova v Praze & Togga.

Další klíčové publikace projektu:

**Tvorba systému modulárního vzdělávání v oblasti prevence sociálně patologických jevů pro pedagogické a poradenské pracovníky škol a školských zařízení na celostátní úrovni
CZ.1.07/1.3.00/08.0205 ESF OP VK.
(VYNŠPI)**

Miovský, M. a kol. (2012)

Výkladový slovník základních pojmů školské prevence rizikového chování.

Praha: Univerzita Karlova v Praze & Togga

Výkladový slovník překračuje oblast školní primární prevence rizikového chování. Je první publikací, která se věnuje výhradně preventivní terminologii a snaží se překlenout úskalí její mezioborovosti a meziresortnosti. Předpokládáme, že publikace najde využití v pregraduální výuce různých oborů, stejně tak v oblasti celoživotního vzdělávání v prevenci rizikového chování. Preventivní pracovníci nestátních neziskových organizací mohou používat výkladový slovník jako podklad při strukturování a vývoji vlastních preventivních intervencí, při psaní dotačních žádostí na dotační agentury a resorty, při vyhodnocování efektivity preventivních intervencí, při zvyšování vlastních znalostí atd.

Publikace obsahuje celkem 28 klíčových (primárních) hesel. Základní hesla relevantní pro primární prevenci rizikového chování mají abecední řazení. Všechna hlavní hesla výkladového slovníku jsou opatřena anglickým ekvivalentem pro usnadnění práce s anglicky psanou odbornou literaturou.

Pavlas Martanová, V. (ed.) (2012)

Standardy odborné způsobilosti poskytovatelů programů

školské primární prevence rizikového chování.

Praha: Univerzita Karlova v Praze & Togga

Certifikace odborné způsobilosti poskytovatelů programů školské primární prevence je posouzení a formální uznání, že program odpovídá stanoveným kritériím kvality a komplexnosti. Jde o proces posouzení služby podle kritérií stanovených schválenými Standardy a udělení či neudělení certifikátu o jejich naplnění.

Standardy jsou rozsáhlým dokumentem revidovaným a přijatým Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy v letech 2005 a 2008, v roce 2012 pak v rámci projektu VYNŠPI (Projekt CZ.1.07/1.3.00/08.0205 ESF OP VK) rozšířeným na všechny typy rizikového chování. Standardy ve své obecné a speciální části definují základní pojmy, cílové skupiny preventivních programů a zásady efektivity primárně preventivního působení. Dále pak v podobě bodovatelných kategorií vymezují charakteristiky, které by měl kvalitní program obecně splňovat, například: dostupnost, zacílenost, respekt k právům klientů, hodnocení potřeb klienta, adekvátní personální a organizační zabezpečení programů, odpovídající materiálně-technické zázemí a další. Od roku 2012 si Standardy pokládají za cíl možnost posouzení kvality programů zaměřených na jakýkoli typ rizikového chování a ve své speciální části rozlišují tři typy přímého preventivního působení, tedy tři typy programů: programy všeobecné, selektivní a indikované školské primární prevence rizikového chování.

Pavlas Martanová, V. (2012)

Certifikační řád a metodika místního šetření pro proces certifikace dle Standardů odborné způsobilosti poskytovatelů programů školské primární prevence rizikového chování.

Praha: Univerzita Karlova v Praze & Togga

Certifikace odborné způsobilosti poskytovatelů programů školské primární prevence je posouzení a formální uznání, že program odpovídá stanoveným kritériím kvality a komplexnosti. Jde o proces posouzení služby podle kritérií stanovených schválenými Standardy a udělení či neudělení certifikátu o jejich naplnění.

Tyto dva texty, Certifikační řád a metodika místního šetření, upravují podmínky pro certifikaci programů školské primární prevence dle Standardů odborné způsobilosti poskytovatelů programů školské primární prevence rizikového chování z roku 2012. Vymezuji základní pojmy, cíle a principy certifikace a popisují úkoly jednotlivých subjektů účastnících se celého procesu i proces samotný na různé úrovni obecnosti. Certifikační řád je základním obecným ustanovením a metodika místního šetření pak nástrojem praktické realizace procesu certifikace. Dokument obsahuje též formuláře závěrečné zprávy a protokolu z místního šetření.

Charvát, M., Jurystová, L., Miovský, M. (2012)

Čtyřúrovňový model kvalifikačních stupňů pro pracovníky v primární prevenci rizikového chování ve školství.

Praha: Univerzita Karlova v Praze & Togga

Model představuje návrh klasifikace kvalifikačních stupňů pro pracovníky v primární prevenci rizikového chování (PPRCH) ve školství. Vychází z potřeby koordinovaného vzdělávání pracovníků v PPRCH nejen u pedagogických pracovníků, ale také u všech dalších profesí vstupujících v rámci preventivních aktivit do škol, případně majících vliv na podobu těchto preventivních aktivit.

Navrhovaný model prezentuje čtyři hierarchicky seřazené stupně odbornosti preventivního pracovníka (od tzv. preventivního minima až po expertní úroveň), přičemž jednotlivé úrovně jsou odstupňovány podle náročnosti prováděných preventivních aktivit a především podle úrovně znalostí, dovedností a dalších kompetencí potřebných pro jejich realizaci. Požadavky na odbornost preventivních pracovníků jsou podstatné i z hlediska možného iatrogenního vlivu preventivních aktivit při jejich neodborném provádění. Navrhované kvalifikační předpoklady (znalosti, dovednosti a kompetence) jsou navíc v modelu jasně vymezeny a jsou ověřitelné (hodnotitelné).

Model zároveň zohledňuje existující pozice ve školství, jak je definuje zákon a prováděcí vyhlášky, a stejně tak i neformální, spontánně vzniklou strukturu složenou z odborníků, kteří se problematice primární prevence věnují v terénu. Integrovanou součástí modelu je i návrh postupu uznávání jednotlivých úrovní kvalifikačních předpokladů u pracovníků, kteří v prevenci již léta působí a prošli různými vzdělávacími aktivitami. Vzdělávání je i v tomto modelu koordinováno MŠMT a naplňováno jím pověřenými akreditovanými vzdělávacími institucemi a autorizovanými osobami. Svou celkovou koncepcí se návrh drží zásady neměnit, co je funkční, a přitom citlivě zavádět nová systémová opatření s cílem zvýšení kvality a dostupnosti funkční primární prevence ve školství.

Miovský, M., Skácelová, L., Zapletalová, J., Novák, P. (eds.) (2010)

Primární prevence rizikového chování ve školství.

Praha: Sdružení SCAN, Univerzita Karlova v Praze & Togga

Kniha je zaměřena na oblast prevence rizikového chování ve školství z hlediska základní teorie i praxe, včetně legislativních otázek. Školní prevence rizikového chování je v České republice nejvíce rozvinutou oblastí. Školy a školská zařízení umožňují realizátorům prevence snadný přístup k cílovým skupinám, v prostředí, které je pro realizaci preventivních programů bezpečné. Takto pojatá původní publikace je v oblasti školní prevence rizikového chování v České republice první svého druhu. Snahou editorů bylo ve spolupráci s autory dílčích kapitol sestavit soubor textů, které by v ucelené formě na jednom místě shrnovaly současný stav prevence rizikového chování v prostředí českého školství. Kniha obsahuje standardní údaje, které mají za cíl usnadnit čtenáři orientaci v textu (použitá literatura, použité zkratky, jmenný rejstřík, věcný rejstřík, seznam obrázků a seznam tabulek).

Publikace může sloužit jako učebnice v pregraduální výuce různých oborů (zejm. pedagogiky, adiktologie, psychologie), stejně tak v rámci celoživotního vzdělávání, včetně specializačních kurzů. Jako cenný zdroj informací může sloužit začínajícím preventivním odborníkům na regionální i oblastní úrovni, koordinátorům prevence, pedagogům – školním metodikům prevence, ale i ostatním pracovníkům školy.

Širůčková, M., Miovský, M., Skácelová, L., Gabrhelík, R. a kol. (2012)

Příklady dobré praxe programů školské prevence rizikového chování.

Praha: Univerzita Karlova v Praze & Togga

Manuál obsahuje vybrané prověřené a osvědčené programy z oblasti primární prevence na třech úrovních provádění z hlediska cílové skupiny, tj. všeobecná, selektivní a indikovaná prevence. Specifikace každého programu je uvedena vždy jednotně v přehledové tabulce, která obsahuje informace: Úroveň provádění (všeobecná, selektivní a indikovaná), Oblast zaměření (nespecifická, specifická), Cílová skupina (např. předškolní děti, rodiče), Forma (např. interaktivní), Délka programu (krátko-, středně-, dlouhodobý program), Poskytovatel (kontaktní informace o realizátorovi). Popis každého programu má jednotnou, předem definovanou strukturu. Povinně obsahuje: název preventivního programu, anotaci programu, popis teoretických východisek programu, cílů programu, popis cílové skupiny, popis časové struktury, obsah programu, personální nároky, kontraindikace a omezení, způsob hodnocení efektivity programu, materiální požadavky a pomůcky, prostorové požadavky, návaznosti a vhodné kombinace, podpůrné materiály (např. internet), přibližná cena programu, plné kontakty na realizátora. Cílem autorů je v budoucnu manuál aktualizovat a rozšiřovat o další programy, které se v oblasti prevence rizikového chování objeví, a iniciovat projekt, v jehož rámci by mohly další autorské kolektivy a organizace přidávat do manuálu své programy, které by tam mohly být sdíleny dalšími odborníky z praxe.

Miovský, M., Skácelová, L., Čablová, L., Veselá, M., Zapletalová, J. (2012)
Návrh doporučené struktury Minimálního preventivního programu
prevence rizikového chování pro základní školy.
Praha: Univerzita Karlova v Praze & Togga

Publikace představuje ucelený pokus o návrh doporučené struktury, obsahu a rozsahu Minimálního preventivního programu (MPP) v České republice. Jde de facto o návrh uceleného komplexního preventivního programu pro ZŠ, který splňuje přísná kritéria kladená na školní programy prevence rizikového chování. Návrh vychází jednak ze současného stavu výzkumu v této oblasti a jednak z praxe provádění programů v ČR. Smyslem textu je nabídnout podnět k diskusi o možnostech a podobách MPP, nikoli vytvořit jeho uniformní model. Autoři si kladou za cíl podpořit diskusi o dalším směřování a vývoji MPP u nás a současně do této diskuse přispět skutečně konkrétním a jasným návrhem. Klíčovými pro diskusi o tomto návrhu je ale správné pochopení základních principů, na kterých je vystavěn. Tedy že nejde o výčet konkrétních programů, ale o návrh obecného rámce začínajícího pravidly bezpečné školy a jdoucího přes další nespecifické preventivní aktivity (dovednosti pro život) až k aktivitám (intervencím) specifickým. Důležitý přitom je aplikovaný model spirály, tedy postupného navazování dílčích částí na sebe v závislosti na věkových skupinách žáků a vazbě dílčích témat mezi sebou. Celý popis je založen na specifikaci výstupních deskriptorů: znalostí, dovedností a kompetencí. Jinými slovy, návrh umožňuje škole strukturu vyplnit libovolnými vhodně zvolenými programy v závislosti na jejích personálních, ekonomických a dalších možnostech a závazně pro ni by v tomto smyslu bylo pouze to, aby žáci na konci daného věkového období měli potřebné znalosti, dovednosti a kompetence. To zpětně posiluje roli školního metodika prevence, školního poradenského pracoviště i ředitele a respektuje individuální povahu a reálné možnosti každé školy. Současně návrh ukazuje, že pokud škola dobře implementovala princip rámcových vzdělávacích programů, pak zvládnout navržený komplexní program v rozsahu 86 hodin (1.–9. třída ZŠ) pro ni nemůže být zásadním problémem. Průnik s vyučovými předměty (biologie, občanská nauka či rodinná výchova atd.) je tak zásadní, že předložený návrh vyžaduje jen velmi malý nárok na uvolnění potřebných hodin pro realizaci preventivních programů nad tento rámec.

Všechny publikace jsou dostupné v elektronické podobě ve formátu *.pdf na stránkách
Kliniky adiktologie: <http://www.adiktologie.cz>. V plné verzi jsou texty umístěny
v kategorii „Publikace“, v sekci „Monografie“.
V tištěné podobě byly knihy vydány v omezeném nákladu a jsou již prakticky nedostupné.

Vznik těchto publikací byl finančně podpořen projektem
Tvorba systému modulárního vzdělávání v oblasti prevence sociálně patologických jevů
pro pedagogické a poradenské pracovníky škol a školských zařízení na celostátní úrovni
CZ.1.07/1.3.00/08.0205 ESF OP VK

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky
a je spolufinancován z institucionální podpory na rozvoj výzkumné organizace, PRVOUK-P03/LF1/9.

Klinika adiktologie

Klinika adiktologie

**1. lékařská fakulta Univerzity Karlovy v Praze
a Všeobecná fakulní nemocnice v Praze**

Apolinářská 4, 128 00 Praha 2

tel./fax: +420 224 965 035

www.adiktologie.cz / info@adiktologie.cz

Klinika adiktologie je odborné pracoviště 1. LF UK v Praze a VFN v Praze. Vznikla k 1. 1. 2012 spojením Centra adiktologie Psychiatrické kliniky 1. LF UK a VFN v Praze a Oddělení pro léčbu závislostí VFN v Praze. Jde na tomto poli o zcela unikátní spojení dvou doposud samostatných pracovišť, zahrnujících jak lékařskou, tak nelékařskou část profesí, pohybujících se v tomto nově se konstituujícím oboru.

Klinika adiktologie se zaměřuje na klinický lůžkový provoz a na výuku a výzkum v adiktologii, oboru zkoumajícím rizikové prostředí užívání návykových látek a závislostní chování. Hlavní činnost kliniky je rozdělena do celkem čtyř oblastí:

- a) *klinický provoz zahrnuje 7 současných oddělení OPZ VFN v Praze:*
 - ◆ Lůžkové oddělení muži
 - ◆ Lůžkové oddělení ženy
 - ◆ Detoxifikační oddělení
 - ◆ Centrum metadonové substituce
 - ◆ Ambulance pro alkoholové závislosti
 - ◆ Ambulance pro nealkoholové závislosti
 - ◆ Centrum pro psychoterapii a rodinnou terapii
- b) *pregraduální výukové programy:*
 - ◆ výuka studentů medicíny a stomatology v oboru adiktologie včetně širšího rámce oboru psychiatrie
 - ◆ pregraduální výuka v bakalářském oboru adiktologie (prezenční a kombinovaná forma výuky v českém jazyce)
 - ◆ pregraduální výuka v magisterském oboru adiktologie (prezenční a kombinovaná forma výuky v českém jazyce)
- c) *vědeckovýzkumná činnost a postgraduální výuka v oboru adiktologie (ve fázi akreditace), včetně zahraniční spolupráce v této oblasti; dnes existují čtyři centra:*
 - ◆ Centrum primární prevence užívání návykových látek a souvisejícího rizikového chování
 - ◆ Centrum pro teorii a praxi diagnostiky, terapie a rehabilitace poruch a onemocnění spojených s užíváním návykových látek
 - ◆ Centrum pro teorii a praxi intervencí „harm reduction“ a „risk reduction“
 - ◆ Centrum pro teorii a praxi trestněprávních a kriminologických souvislostí s užíváním návykových látek
- d) *celoživotní vzdělávání a rozvojové projekty v oboru adiktologie*

Kliniku adiktologie tvoří tým odborníků v oboru adiktologie, psychologie, psychiatrie, práva, epidemiologie, sociální práce, ekonomie, kriminologie a speciální pedagogiky, kteří mají zkušenosti s léčbou závislostí, domácím i mezinárodním výzkumem, rozvojovými projekty a vysokoškolskou výukou.

**Zajímá tě role návykových látek ve společnosti a programy protidrogové politiky, které ji ovlivňují?
Chceš být adiktologem, tedy odborníkem na závislosti, který rozumí základům práva, sociologie,
sociální práce, psychologie a zdravotní vědy?**

**Máš chuť během studia a po něm pracovat s lidmi, kteří se chovají rizikově,
a motivovat je ke změně?**

Odpověď je bakalářské studium adiktologie!

www.adiktologie.cz/studium

Najdi si studium adiktologie na Facebooku!

BAKALÁŘSKÉ STUDIUM ADIKTOLOGIE

- zajímavý nelékařský zdravotnický obor na 1. LF UK v prezenční a kombinované formě
 - mezioborové vzdělání s kvalifikací pro samostatnou práci ve zdravotnictví
 - pestré studium vyučované předními odborníky v oboru adiktologie
 - studium v prezenční nebo v distanční podobě při zaměstnání
 - možnost pokračovat v magisterském stupni studia

O studiu: Bakalářské studium adiktologie je rozvrženo do 3 let studia. V prvním roce je kladen důraz především na osvojení znalostí v základních medicínských oborech, jež jsou doplněny o úvod do studia adiktologie. Od druhého ročníku se studium soustředí na odborné adiktologické předměty s mezioborovým přesahem do oblasti psychologie, sociální práce, sociologie, práva nebo kriminologie. Závěr studia je zaměřen na praktickou přípravu, která zahrnuje zvládnutí základních poradenských a terapeutických dovedností. Studium je zakončeno státní závěrečnou zkouškou a obhájením odborné práce na aktuální adiktologické téma v České republice. Studenti oboru adiktologie mají možnost strávit část studia na zahraničních partnerských univerzitách a také dále pokračovat v navazujícím magisterském studiu adiktologie na 1. LF UK. Bakalářský program adiktologie je možné studovat také v kombinované podobě, což umožňuje doplnit si odborné VŠ vzdělání při zaměstnání.

Uplatnění absolventů: Absolventi oboru adiktologie se uplatňují zejména jako pracovníci preventivních programů užívání návykových látek a pracovníci služeb pro uživatele drog (zdravotnických i nezdravotnických, státních i nestátních), a dále jako pracovníci veřejné správy koordinující systém péče pro uživatele drog a prevence rizikového chování. Osvojené znalosti a dovednosti mohou uplatnit v širokém spektru multidisciplinárních týmů, jež se zabývají řešením problémů spojených s užíváním návykových látek v různých pracovních prostředích – např. nízkoprahové zařízení pro uživatele drog, terapeutická komunita, zařízení sociálních služeb nebo speciálního školství, vězeňská služba, policie či soukromý sektor. Profese adiktologa je zařazena mezi nelékařská zdravotnická povolání, a to novelou zákona č. 96/2004 Sb., adiktolog tak může provádět samostatnou práci ve zdravotnictví.

Požadavky na uchazeče: Studium je vhodné pro všechny, kdo se zajímají o interdisciplinární obor adiktologie nebo v něm pracují a kdo dokončili úplné středoškolské vzdělání s maturitou. Příjímací řízení se skládá ze dvou částí, písemné a ústní zkoušky, jež mají povinnou a dobrovolnou část. Uchazeč bude ke studiu přijat, pokud úspěšně zvládne obě jejich povinné části zaměřené na znalosti v oboru adiktologie, biologie, chemie a fyziky v rozsahu dostupných modelových otázek. V dobrovolné části uchazeč dokládá svou motivaci ke studiu odbornou praxí nebo písemnou prací v oboru adiktologie.

Termín pro zaslání přihlášek k přijímacímu řízení je 28. únor daného roku. Zájemci o studium musí ve stanoveném termínu zaslat vyplněnou přihlášku k přijímacímu řízení (ke stažení na <http://is.cuni.cz/studium>), potvrzení od praktického lékaře a potvrzení o zaplacení poplatku za úkony spojené s přijímacím řízením a úspěšně složit přijímací zkoušky.

Zajímá tě problematika veřejného a duševního zdraví v kontextu dalších oborů, jako je právo, sociologie, sociální práce, psychologie nebo ekonomie?

Baví tě výzkum v oblasti společenských věd a zajímá tě jeho využití v praktické protidrogové politice? Chceš se podílet na obrazu návykových látek ve společnosti, programech pro jejich uživatele a na koordinaci těchto programů?

Odpověď je magisterské studium adiktologie!

www.adiktologie.cz/studium

Najdi si adiktologii na Facebooku!

MAGISTERSKÉ STUDIUM ADIKTOLOGIE

- navazující magisterský obor na 1. lékařské fakultě UK v prezenční a kombinované formě
- mezioborové vzdělání s kvalifikací pro samostatnou práci ve zdravotnictví
- pestré studium vyučované předními odborníky v oboru adiktologie

O studiu: Navazující magisterské studium adiktologie je rozvrženo do 2 let studia. Studium absolventy vybaví teoretickými poznatky a praktickými dovednostmi z oblasti prevence a léčby závislostí a protidrogové politiky. Program současně rozvíjí dvě samostatné studijní linie představované koncepty duševního zdraví (mental health) a veřejného zdraví (public health). Do studijního programu jsou zařazeny dvě odborné stáže. Velký důraz je kladen na položení základů vědeckovýzkumné práce. Studijní program adiktologie vychází z rozvíjeného moderního mezioborového přístupu, který nenabízí žádný z doposud existujících studijních oborů a o který je v praxi stále větší zájem. Absolventi jsou vybaveni pro další pokračování v doktorském studijním programu.

Uplatnění absolventů: Absolventi magisterského oboru adiktologie se uplatní v oblasti preventivních programů užívání návykových látek, ve službách pro uživatele drog (zdravotnických i nezávazných, státních i nestátních), v oblasti výzkumu a vzdělávání, ve veřejné správě koordinující systém péče o uživatele drog a prevence rizikového chování nebo v oblasti vymáhání práva (police, vězeňská služba), a to zejména na manažerských a koordinačních pozicích. Kombinace hlavních pilířů studia vytváří unikátní studijní profil, splňující jak nároky spojené s dovednostmi v oboru adiktologie a všech jeho aplikačních oblastech, tak možnost uplatnit se mimo oblast zdravotnictví všude tam, kde je po aplikaci konceptů duševního zdraví a veřejného zdraví v posledních letech stále silnější poptávka (školství, speciální školství, sociální péče, rozvoj preventivních strategií a programů, soukromý sektor atd.). Profese adiktologa je zařazena mezi nelékařská zdravotnická povolání, a to novelou zákona č. 96/2004 Sb., adiktolog tak může provádět samostatnou práci ve zdravotnictví. Tato kvalifikace je podmíněna absolvováním bakalářského studijního programu adiktologie nebo splněním kvalifikačního kurzu.

Požadavky na uchazeče: Studium je vhodné pro absolventy VŠ bakalářských studijních programů, včetně studijního programu Adiktologie. Absolventi jiných oborů než bakalářského studijního programu Adiktologie mají možnost doplnit si znalosti a dovednosti z oboru adiktologie v rámci kvalifikačního kurzu akreditovaného u Ministerstva zdravotnictví ČR, který je zároveň podmínkou pro získání kvalifikace adiktologa (a tím pádem samostatnou práci ve zdravotnických službách). Přijímací řízení k magisterskému studiu adiktologie se skládá ze znalostního testu v oboru adiktologie v rozsahu, který odpovídá náplni bakalářského programu adiktologie. Přijímací zkoušky probíhají v písemné a následně ústní formě. V ústní části přijímacího řízení je kromě výsledků písemného testu zohledněno také vypracování odborné práce v oboru adiktologie nebo doložení praxe v oboru adiktologie.

Termín pro zasílání přihlášek k přijímacímu řízení je 28. únor daného roku. Zájemci o studium musí ve stanoveném termínu zaslat vyplněnou přihlášku k přijímacímu řízení (ke stažení na <http://is.cuni.cz/studium>), potvrzení od praktického lékaře a potvrzení o zaplacení poplatku za úkony spojené s přijímacím řízením a úspěšně složit přijímací zkoušky.

**Chcete realizovat špičkový výzkum v oblasti veřejného a duševního zdraví v kontextu dalších oborů, jako je právo, sociologie, sociální práce, psychologie nebo ekonomie?
Zajímá vás výzkumná práce zaměřená na klinické faktory úspěšné léčby závislostí?
Máte zájem připravovat svou výzkumnou práci podklady pro dynamicky se rozvíjející politiku v oblasti minimalizace rizikového prostředí užívání návykových látek?**

Odpověď je doktorské studium adiktologie!

www.adiktologie.cz

DOKTORSKÉ STUDIUM ADIKTOLOGIE

- čtyřleté doktorské studium na 1. lékařské fakultě UK v Praze
 - v prezenční a v kombinované formě
- transdisciplinární výukový a výzkumný program vedený předními odborníky v oboru adiktologie
 - program zaměřený na zajímavá výzkumná a klinická témata s přesahem do oblasti veřejného a duševního zdraví

O studiu: Doktorský studijní program adiktologie je rozvržen do 4 let studia. Program vede studenty k osvojení schopností a dovedností nezbytných k analýze různých faktorů rizikového prostředí pro škodlivé užívání návykových látek a pro závislostní chování. Jádrem programu je klinický výzkum a praxe, zaměřené na oblast duševního zdraví a dále potom výzkum v oblasti veřejného zdraví, jejichž výstupy představují podklady pro na důkazech založené rozhodování ve zdravotní politice v souvislosti s užíváním návykových látek. Jádrem programu je metodologické vedení k transdisciplinárnímu výzkumu v oboru adiktologie a kombinace kvantitativních a kvalitativních výzkumných metod, které jsou v oboru adiktologie sjednoceny do komplexního epistemologického rámce.

Uplatnění absolventů: Kombinace tří pilířů studia (expertiza v rizikovém prostředí, klinická excelence a veřejnozdravotní analýza) si klade za cíl poskytnout absolventům programu odborné kompetence pro transdisciplinární adiktologický výzkum aplikovaný mj. na oblast klinického hodnocení efektivity veřejnozdravotních politik. Díky tomu budou absolventi programu dobře připraveni na potřeby praxe v oboru vědy a výzkumu, stejně jako na expertní pozice ve veřejném i v soukromém sektoru. Jejich transdisciplinární východiska jim umožní spolupracovat s kolegy z celé řady disciplín, komunikovat výsledky svého výzkumu manažerům a decision-makerům na mezioborové úrovni, a ujmát se např. vedoucích pozic na vysokém stupni odbornosti a/nebo se profilovat jako vědeckovýzkumní pracovníci na tuzemských či zahraničních univerzitách.

Požadavky na uchazeče: Studium je vhodné pro absolventy VŠ magisterských studijních programů ze souvisejících studijních oborů (medicína, zdravotnické obory, psychologie aj., včetně studijního programu Adiktologie). Ústní přijímací pohovor následně prověří: (i) motivaci ke studiu; (ii) znalosti z oboru adiktologie, (iii) fundamentální znalosti z metodologie, z oborů biologie člověka a společenských věd; dále (iv) uchazeč představí projekt své disertační práce v anglickém jazyce, v anglickém jazyce reaguje na případné dotazy; před podáním je vhodné zamýšlený projekt konzultovat s možným školitelem či konzultantem; projekt by měl být tematicky v souladu se zaměřením výzkumné činnosti pracoviště (Klinika adiktologie 1. LF UK v Praze a VFN v Praze) či partnera studijního programu (Psychologický ústav AV ČR). Projekt odevzdává v české a anglické verzi (každá jazyková verze v rozsahu min. 4 normostran). Výhodou při přijímacím řízení je vlastní doložená praxe v oboru (např. člen řešitelského výzkumného týmu, dobrovolnická pomoc, stáž v zařízení atd.).

Termín pro zaslání přihlášek k přijímacímu řízení je 28. únor daného roku. Zájemci o studium musí ve stanoveném termínu zaslat vyplněnou přihlášku k přijímacímu řízení (ke stažení na <http://is.cuni.cz/studium>), potvrzení od praktického lékaře a potvrzení o zaplacení poplatku za úkony spojené s přijímacím řízením a úspěšně složit přijímací zkoušky.

Konference

PRIMÁRNÍ PREVENCE RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ (PPRCH)

Od roku 2004 se každoročně na podzim koná konference
Primární prevence rizikového chování,
na které se pravidelně schází více než 300 odborníků
z oblasti prevence rizikového chování.

Konferenci organizuje:

**Klinika adiktologie, 1. lékařská fakulta Univerzity Karlovy v Praze
a Všeobecná fakultní nemocnice v Praze**

ve spolupráci s hlavními partnery:

**Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR
Hlavní město Praha
Katedra psychologie PedF, Univerzita Karlova v Praze**

Během každé konference je vedle hlavního tématu věnován prostor
tematickým blokům z oblasti rizikového chování:

- agrese a šikana
- rizikové sporty a rizikové chování v dopravě
 - poruchy příjmu potravy
 - rasismus a xenofobie
 - negativní působení sekt
 - sexuální rizikové chování
- závislostní chování (adiktologie)
- systémový přístup v primární prevenci

Na konferenci zaznívají **jak příspěvky teoretické, koncepční, tak praktické,
vycházející ze zkušeností a podmínek v České republice**
(kazuistiky, příklady dobré praxe).

Bližší informace o konferenci lze nalézt zde:

www.pprch.cz

Certifikace odborné způsobilosti poskytovatelů programů školské primární prevence je posouzení a formální uznání, že program odpovídá stanoveným kritériím kvality a komplexnosti. Jde o proces posouzení služby podle kritérií stanovených schválenými Standardy a udělení či neudělení certifikátu o jejich naplnění.

Manuál certifikátora je praktickým nástrojem, podle kterého postupuje certifikační agentura při realizaci místních šetření v zařízeních, která o certifikaci žádají. Manuál se zabývá konkrétní náplní práce certifikátorů v jednotlivých fázích certifikačního procesu a řeší též technické aspekty jejich práce. V přílohové části lze nalézt celou řadu formulářů používaných v certifikačním procesu a při místním šetření, etický kodex certifikátora, žádost a závaznou objednávku certifikačního šetření, záznamový arch hospice v programu specifické školské primární prevence a další.

KLINIKA ADIKTOLOGIE 1. LÉKAŘSKÁ FAKULTA
UNIVERZITY KARLOVY V PRAZE
A VŠEOBECNÁ FAKULTNÍ NEMOCNICE V PRAZE
WWW.ADIKTOLOGIE.CZ

ISBN 978-80-87258-92-7

N E P R O D E J N Ě

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ